

III

*AINEISTOA EUROOPAN JA USA:n
KAPITALISTISEN TALOUDEN
TUTKIMISEKSI*

Vv. 1910—1916

SAKSAN AGRAARITILASTO (1907)¹⁰⁴

44 sivua. 40 ruutua pystysuuntaan × 33 (vaakasuuntaan)*

Statistik des Deutschen Reichs.

Saksalaisia tilastojulkaisuja: <i>Puttkammer und Mühlbrecht.</i> Französische Straße, 28. Berlin. (Verzeichniss <i>unentgeltlich.</i>)

Band 212. Berufs- und Betriebszählung vom 12. VI. 1907. *Landwirtschaftliche Betriebsstatistik.***

kolme ensimmäistä osaa: 1 a; 1 b; 2 a

"Ennakkohuomautuksista" taulukkoihin 4 ja 5 ("Osa 1 b"). Ensi kerran nämä numerot koottiin vuonna 1907. "Perustana näihin 11 luokkaan jakamisessa henkilöstön suuruuden mukaan on käytetty ohjekortin litteran C 1—3 tietoja; näin muodoin on otettu huomioon myös tilapäisesti avustavat perheenjäsenet (C 2 b) ja ei-vakinainen työvoima (C 3 c)" (sivu 455). "...Niiden talouksien luku, jotka on jaoteltu sarakkeisiin 14—64" (laitokset, joissa on työläisiä kussakin 1, 2 j.n.e. aina 200 saakka), "on tavallisesti pienempi kuin talouksien yhteinen luku 1. sarakkeessa" (*kaiikkien* maataloudellisten "yritysten" luku), "koska tässä on sen lisäksi osoitettu myös taloudet, joissa on suurin määrä työläisiä, ja taloudet ilman henkilöstöä". (455).

* Tämä laskelma (40×33 ruutua) merkitsee ruudullisen käsikirjoitusvihkon sivun kokoa (formaattia). *Toim.*

** — *Saksan tilasto.* Saksalaisia tilastojulkaisuja: *Puttkammer ja Mühlbrecht.* Französische Straße, 28. Berliini. (Katalogi ilmainen.) 212. osa. Vuoden 1907 kesäkuun 12 pn ammatillinen ja tuotannollinen tilastokysely. *Maataloustuotannon tilasto.* *Toim.*

Yleensä kaikista *kolmesta* osasta (*1 a, 1 b ja 2 a*) tähän vihkoon on otettu *kaikki* oleellinen.

pois on jätetty toisarvoinen: metsätaloudet, erityiset ja detaljisarakkeet, siipikarja karjan pääluvun sarakkeessa, j.n.e. j.n.e.

Osoittaakseni, kuinka epäedullista maanviljelyksessä on työvoiman jakaminen sukupuolen ja iän mukaan, esitän tietoja ("Statistisches Jahrbuch"*, 1910) *koko teollisuudesta* vuoden 1907 kesäkuun 12 pn tilastokyselyn mukaan. Koko henkilöstö = 14 348 016 henkeä, siihen luettuna *naispuolinen henkilöstö* 3 510 464 (= 24.4%). Iän mukaan on nähtävästi jaoteltu *vain* apulaiset ja työläiset. Näiden kokonaisluku = 7 474 140 miestä + 1 862 531 naista, summa = 9 336 671; näistä 16-vuotiaita ja vanhempia — 6 923 586 miestä + 1 663 070 naista; 14—16 vuoteen — 527 182 miestä + 190 454 naista, summa = 717 636; *alle 14-vuotiaita*: 23 372 miestä + 9 007 naista [summa = 32 379 = 0.3% 9 336 671:stä].

14—16 vuoteen	717 636
alle 14-vuotiaita	32 379

750 015 = 8.0%

Edelleen avustavat perheenjäsenet (141 295 miestä + 790 602 naista) jakautuvat näin: 16-vuotiaita ja vanhempia — 126 738 miestä + 767 127 naista; alle 16-vuotiaita: 14 557 miestä + 23 475 naista.

Statistik des Deutschen Reichs. Band 202. Berufs- und Betriebszählung vom 12. Juni 1907. *Berufsstatistik* (12. VI. 1907 kyselyn mukaan),

202. osan
tarkka
nimi

202. osa (1909). (Hinta 6 Mk)

Abteilung I.
Einführung

**

211. osa (*valmisteilla*) — "Zusammenfassende Darstellung der Ergebnisse"***.

* — "Tilastollinen vuosikirja". *Toim.*

** — Saksan tilasto. 202. osa. Vuoden 1907 kesäkuun 12 pn ammatillinen ja tuotannollinen tilastokysely. *Ammatillinen tilasto* (vuoden 1907 kesäkuun 12 pn kyselyn mukaan), 202. osa (1909). (Hinta 6 markkaa.) 1. osasto. *Johdanto. Toim.*

*** — Yhteenvetoja numerotiedoista. *Toim.*

Vuoden 1895 tilasto: *Statistik des Deutschen Reichs, neue Folge. Band 112* (Berlin 1898): "Die Landwirtschaft im Deutschen Reich nach der landwirtschaftlichen Betriebszählung vom 14. VI. 1895" *.

Osa 2 a. Taulukko 10. Viiniviljelystaloudet
(*viiniviljelmien alan mukaan*)

	Viiniviljelystalouksia	Näillä talouksilla on			Viiniviljelystalouksien omistajia, jotka eivät ole päätoimensa puolesta maalaisisäntiä
		yhteensä maata ha	maata viinitarhoina ha	muuta maatalousmaata	
Alle 2 a	2 239	4 287	23	3 726	1 228
2—5	25 240	61 016	836	52 440	11 665
5—10	56 183	149 617	3 922	135 135	23 127
10—20	79 031	270 713	10 998	235 714	25 900
20—50	99 805	409 727	30 806	334 396	23 054
50—1 ha	44 373	227 764	29 328	171 583	7 156
1—2	16 167	124 645	20 973	85 140	2 578
2—3	2 747	35 262	6 315	19 777	541
3—4	868	25 104	2 927	10 620	189
4—5	437	10 433	1 860	5 218	114
5 ja enemmän	768	44 098	7 119	13 581	201
Yhteensä	327 858	1 362 666	115 107	1 067 330	95 753

* — *Saksan tilasto, uusi sarja. 112. osa* (Berliini 1898): "Saksan maatalous vuoden 1895 kesäkuun 14 p:n maataloustiedustelun tietojen mukaan". *Toim.*

- 1) ylhäällä = Summe
 2) = pääyri-
 tyksiä
 3) alhaalla = apuyri-
 tyksiä

tässä taulukossa on
 paljon omaa ja vuokra-
 maata koskevia yk-
 sityiskohtia, jotka
 olen jättänyt pois.

Osa I a. Taulukko 1.

Tauluk

	Maatalousyrityksiä yhteensä		Koko maa-alasta on			Talouksia.	
	yrityksiä	maa-ala ha	omaa maata	vuokra- maata	muuta maata	yksin- omaan puutarha- maata	yksin- omaan peruna- maata
Alle 0,5 ha	2 084 060 89 166 1 994 894	619 066 142 995 476 071	369 752	157 132	92 182	623 711	360 944
0,5-2 ha	1 294 449 369 224 925 225	1 872 936 725 021 1 147 915	1 333 022	426 380	113 534	13 263	21 831
2-5	1 006 277 718 905 287 372	4 306 421 3 153 829 1 152 592	3 501 620	713 415	91 386	1 200	249
5-20	1 065 539 980 970 84 569	13 768 521 12 702 834 1 065 687	12 401 022	1 239 747	127 752	289	74
20-100	262 191 254 661 7 530	12 623 011 12 097 243 525 768	11 622 873	946 723	53 415	27	2
100 ja >	23 566 23 110 456	9 916 531 9 696 179 220 352	7 873 850	2 028 962	13 719	3	—
siinä luvusa 200 ha ja >	12 887 12 737 150	7 674 873 7 555 522 119 351	6 063 052	1 607 373	4 448	—	—
Σ	5 736 082 2 436 036 3 300 046	43 106 486 38 518 101 4 588 385	37 102 139	5 512 359	491 988	638 495	383 100
5-10 ha	652 798 589 266 63 532	5 997 626 5 376 631 620 995	5 266 586	671 655	59 385	233	54
10-20 ha	412 741 391 704 21 037	7 770 895 7 326 203 444 692	7 134 436	568 092	68 367	56	20

* Alla oleva taulukon sarake on siirretty tähän V. I. Leninin ohjeesta käsikirjitysten summaa, keskimmäiset pääyri-tyksiä ja alimmat apuyri-tyksiä. Toim.

- 1) summa
- 2) pääyrityksiä
- 3) apuyrityksiä *

ko 2.

joilla on		Koko maa-alasta on			Koko maa-alasta on maatalousmaata yleensä
metsä- talous- maata	viljelemä- töntä ja jouto- maata	peltoa ha	puu- ja kasvitar- hamaata ilman koriste- puutarhoja	viini- tarhoja ha	
38 762	22 788	246 961	76 431	6 256	359 553 24 400 335 153
118 994	61 782	976 345	71 296	29 046	1 371 758 462 317 909 441
237 117	117 939	2 350 006	73 454	39 346	3 304 878 2 446 400 858 478
445 922	218 712	7 728 039	138 511	34 185	10 421 564 9 710 848 710 716
141 258	80 009	7 220 699	79 810	5 878	9 322 103 9 064 769 257 334
13 630	8 775	5 910 304	42 214	657	7 055 018 6 953 946 101 072
8 411	5 231	4 683 308	31 867	236	5 555 793 5 495 247 60 546
995 683	510 005	24 432 354	481 716	115 363	31 834 874 28 662 680 3 172 194
					alle 2 ha 1 731 311 2-20 13 726 442 yli 20 ha 16 377 121
240 369	117 892	3 379 657	69 450	23 379	4 607 090 4 182 257 424 833
205 553	100 820	4 348 382	69 061	10 806	5 814 474 5 528 591 285 883

joituksen 17. sivulta (tämän osan 333. sivu). Sarakkeen ylimmät luvut merkitsevät

- 1) ylhäällä = *miespuolisia*
 2) keskellä = *naispuolisia*
 3) alhaalla = yhteensä

Tässä taulukossa, tässä ja edelleen, kaikki summat (mies- + nais työvoiman osalta) olen laskenut *itse*.

Osa I b. Taulukko 4: Maatalousyritysten hen

	Työssäkäypien luku kesäkuun 12 p:nä 1907		Työssäkäypien korkein määrä ajalla kesäkuun 13. 1906-kesäkuun 12. 1907		Näistä... maatalousyrityksissä	1		
	yhteensä	näistä vaki-naista työvoimaa	yhteensä	näistä ei-vaki-naista työvoimaa		yrityksiä	henkilöstö	
							12. VI. 1907	korkein määrä
Alle 0,5 ha	522 343 1 491 964 2 014 307	325 043 528 973 854 016	964 858 1 648 732 2 613 590	516 509 231 555 748 064	1 060 700	147 753 912 947	381 957 991 575	
0,5-2 ha	801 850 1 536 895 2 338 745	492 153 802 695 1 294 848	1 240 243 1 812 754 3 052 997	563 252 397 971 961 223	492 565	60 418 432 147	242 890 524 494	
2-5 ha	1 330 625 1 583 252 2 913 877	1 012 783 1 066 337 2 079 120	1 709 508 1 941 006 3 650 514	519 004 498 023 1 017 027	93 154	23 101 70 053	69 240 109 349	
5-20 ha	2 324 888 2 270 970 4 595 858	1 882 107 1 618 741 3 500 848	3 045 451 3 024 803 6 070 254	992 858 1 047 081 2 039 939	14 227	8 391 5 836	23 602 20 285	
20-100 ha	1 139 898 929 535 2 069 433	919 070 634 009 1 553 079	1 565 150 1 310 234 2 875 384	613 760 593 277 1 207 037	755	589 166	2 353 1 382	
100 ha ja enemmän	728 224 509 105 1 237 329	542 097 291 815 833 912	844 801 625 384 1 469 685	301 164 330 517 631 681	62	62 -	694 611	
siinä luvussa 200 ha ja enemmän	560 063 380 727 940 790	416 934 218 121 635 155	636 171 458 853 1 095 024	218 795 239 469 458 264	30	30 -	453 494	
Yhteensä	6 847 828 8 321 721 15 169 549	5 173 253 4 942 570 10 115 823	9 369 511 10 362 913 19 732 424	3 506 547 3 098 424 6 604 971	1 661 463	240 314 1 421 149 1 661 463	720 736 1 647 696 2 368 432	
5-10 ha	1 239 883 1 251 454 2 491 337	1 001 675 892 956 1 894 631	1 593 788 1 616 384 3 210 172	483 185 502 028 985 213	11 822	6 563 5 259 11 822	17 668 15 890	
10-20 ha	1 085 005 1 019 516 2 104 521	880 432 725 785 1 606 217	1 451 663 1 408 419 2 860 082	509 673 545 053 1 054 726	2 405	1 828 577	5 934 4 395	

kilöstö lukumäärän ja sukupuolen mukaan.

työskentelevistä, yritysten isännöitsijät mukaan laskettuna:

2			3			4-5		
yrityk- siä	henkilöstö		yrityk- siä	henkilöstö		yrityk- siä	henkilöstö	
	12. VI. 1907	korkein määrä		12. VI. 1907	korkein määrä		12. VI. 1907	korkein määrä
324 880	250 567 399 193	318 171 434 458	66 372	79 406 119 710	95 129 130 939	19 644	34 269 48 554 82 823	39 695 53 319 93 014
426 043	319 863 532 223	446 119 618 457	182 016	224 209 321 839	277 889 367 778	81 584	151 820 194 193 346 013	176 531 220 032 396 563
330 535	296 159 364 911	414 281 474 573	312 821	431 143 507 320	539 652 611 119	222 679	449 854 498 361 948 215	529 782 577 755 1 107 537
121 400	126 194 116 606	212 595 208 956	252 719	385 231 372 926	542 336 537 519	475 524	1 058 301 1 032 429	1 361 568 1 344 729
2 354	2 943 1 765	7 977 6 302	8 605	15 911 9 904	33 406 24 169	57 167	150 793 111 409 262 202	247 806 193 646 441 452
32	55 9	392 375	49	95 52	522 462	158	500 233 733	1 378 999 2 377
15	24 6	237 252	14	32 10	181 209	27	88 36	362 331
1 205 244	995 781 1 414 707 2 410 488	1 399 535 1 743 121 3 142 656	822 582	1 135 995 1 331 751 2 467 746	1 488 934 1 671 986 3 160 920	856 756	1 845 537 1 885 179 3 730 716	2 356 760 2 390 480 4 747 240
102 110	104 613 99 607 204 220	166 855 165 933	194 618	290 540 293 314 583 854	389 482 397 234	274 771	590 891 599 881 1 190 772	728 042 738 760 1 466 802
19 290	21 581 16 999	45 740 43 023	58 101	94 691 79 612	152 854 140 285	200 753	467 410 432 548 899 958	633 526 605 969 1 239 495

[Jatkoa seuraavalla sivulla]

[Jatkoa]

Nälstä . . . maatalousyrityksissä työskentelevistä.

	6-10			11-20			21-30		
	yrityksiä	henkilöstö		yrityksiä	henkilöstö		yrityksiä	henkilöstö	
		12. VI. 1907	korkein määrä		12. VI. 1907	korkein määrä		12. VI. 1907	korkein määrä
Alle 0,5 ha	2 239	6 007 9 095 15 102	7 203 10 338 17 541	183	1 325 1 212	1 793 1 487	33	488 356	567 454
0,5-2 ha	11 710	33 370 45 959 79 329	38 251 51 753 90 004	972	6 147 7 096	7 263 8 093	144	2 115 1 372	2 788 1 918
2-5 ha	32 692	102 339 116 750 219 089	115 989 132 611 248 600	2 450	15 942 17 842	18 246 20 252	344	4 692 3 530	5 719 4 126
5-20 ha	185 008	629 332 629 739 1 259 071	766 674 778 448 1 545 122	11 760	76 534 80 289	87 732 93 320	1 363	16 593 16 632	18 976 19 151
20-100 ha	150 553	609 305 494 583 1 103 888	827 983 690 869 1 518 852	36 727	259 354 229 139	322 736 289 113	4 026	50 242 47 615	60 187 58 008
100 ha ja enemmän	992	5 551 2 610 8 161	10 345 6 736 17 081	3 569	35 656 20 330	49 619 33 356	3 966	61 029 39 705	76 503 54 314
Siinä luvus- sa 200 ha ja enemmän	118	608 337 945	2 001 1 662 3 663	377	4 379 1 753	6 923 3 933	1 058	18 704 8 823	23 959 14 126
Yhteensä	383 194	1 385 904 1 298 736 2 684 640	1 766 445 1 670 755 3 437 200	55 661	394 958 355 908 750 866	487 389 445 621 933 010	9 876	135 154 109 210 244 364	164 740 137 971 302 711
5-10 ha	62 941	206 045 214 834 420 879	242 528 252 678 495 206	3 741	24 802 26 293 51 095	27 973 29 895	511	6 356 6 152 12 508	7 329 6 962
10-20 ha	122 067	423 287 414 905 838 192	524 146 525 770 1 049 916	8 019	51 732 53 996	59 759 63 425	852	10 237 10 480	11 647 12 189

yritysten isännöitsijät mukaan laskettuna:

31-50			51-100			101-200			yli 200		
yrityksiä	henkilöstö		yrityksiä	henkilöstö		yrityksiä	henkilöstö		yrityksiä	henkilöstö	
	12. VI. 1907	korkein määrä		12. VI. 1907	korkein määrä		12. VI. 1907	korkein määrä		12. VI. 1907	korkein määrä
21	590 202	976 579	16	852 229	1 322 371	11	912 436	962 556	1	179 30	179 30
60	1 484 811	1 810 1 042	25	1 099 581	1 300 667	10	862 446	1 109 569	3	463 228	516 175
111	2 758 1 381	3 229 1 790	50	2 303 1 271	2 543 1 482	18	1 548 829	1 760 930	4	786 1 004	980 945
482	10 027 8 180	11 701 9 886	174	7 244 4 289	8 867 5 294	47	3 942 2 479	4 684 3 097	15	3 099 1 565	3 273 1 650
1 167	23 278 19 968	28 875 25 538	320	13 236 7 763	16 475 11 525	95	8 687 4 440	10 719 6 241	27	5 560 2 783	5 936 2 946
5 956	141 141 95 068	164 612 118 881	6 230	255 654 177 056	289 423 212 650	2 115	160 220 119 793	176 208 136 154	406	68 261 54 249	74 315 60 858
3 379	87 952 48 939	103 628 64 070	5 431	229 374 152 908	258 941 183 845	2 043	154 674 116 005	169 638 131 735	388	64 198 51 910	69 826 58 191
7 797	179 278 125 610 304 888	211 203 157 716 368 919	6 815	280 388 191 189 471 577	319 930 231 989 551 919	2 296	176 171 128 423 304 594	195 442 147 547 342 989	456	78 348 59 859 138 207	85 199 66 604 151 803*)
164	3 441 2 760 6 201	4 087 3 366	76	3 282 1 722 5 004	3 772 2 102	16	1 460 728 2 188	1 740 930	9	1 890 904 2 794	2 041 999
318	6 586 5 420	7 614 6 520	98	3 962 2 567	5 095 3 192	31	2 482 1 751	2 944 2 167	6	1 209 661	1 232 651

*) Σ maximum (> 6 työlläistä) = 6 088 551. Σ (maximum) = 19 507 799.

verti- = miespuolisia
 kaalinen = naispuolisia
 järjestys = yhteensä

Samassa. Taulukko 5. Maatalousyritysten henkilöstö

	Yritysten isännöitsijät				Perheen	
	α yhteensä	näistä			β vakinaisesti työskenteleviä	
		omis- tjia	vuokralai- sia	muuta (johtajia, isännöit- sijöitä j.n.e.)	mie- hia/naisia	siinä luvussa alle 14-vuo- tiaita
Alle 0,5 ha	279 464	135 084	98 928	45 452	31 353	2 364
	135 017	92 817	33 816	8 384	369 641	2 841
	414 481	227 901	132 744	53 836	400 994	5 205
0,5—2 ha	363 273	304 138	45 309	13 826	98 286	7 904
	123 044	110 100	10 901	2 043	643 391	8 311
	486 317	414 238	56 210	15 869	741 677	16 215
2—5 ha	681 216	635 969	38 392	6 855	272 863	16 468
	73 917	70 880	2 611	426	920 203	16 647
	755 133	706 849	41 003	7 281	1 193 066	33 115
5—20 ha	936 185	906 121	25 478	4 586	626 299	26 790
	57 062	55 692	1 028	342	1 247 274	25 239
	993 247	961 813	26 506	4 928	1 873 573	52 029
20—100 ha	242 975	228 370	11 360	3 245	185 277	5 258
	13 585	12 974	451	160	275 514	4 749
	256 560	241 344	11 811	3 405	460 791	10 007
100 ha ja enemmän	22 980	12 978	5 107	4 895	4 191	104
	775	552	167	56	6 193	139
	23 755	13 530	5 274	4 951	10 384	243
Siinä luvussa 200 ha ja enemmän	12 702	6 287	2 957	3 458	1 548	76
	436	301	108	27	2 138	107
	13 138	6 588	3 065	3 485	3 686	183
Yhteensä	2 526 093	2 222 660	224 574	78 859	1 218 269	58 888
	403 400	343 015	48 974	11 411	3 462 216	57 926
	2 929 493	2 565 675	273 548	90 270	4 680 485	116 814
	220 716	(ja yhteensä talouksia 225 697)			415 295	
5—10 ha	562 393	544 423	15 448	2 522	333 626	15 548
	35 692	34 868	618	206	741 594	14 927
	598 085	579 291	16 066	2 728	1 075 220	30 475
10—20 ha	373 792	361 698	10 030	2 064	292 673	11 242
	21 370	20 824	410	136	505 680	10 312
	395 162	382 522	10 440	2 200	798 353	21 554

tuotannollisen aseman ja sukupuolen mukaan.

jäsenet		Vieras työvoima					
vain tilapäisesti työskenteleviä		valvonta- ja tilinpitohenkilökuntaa (α) m./n. δ	vakinaista työvoimaa		(α):sta (β):sta ja (γ):sta oli alle 14-vuotiaita	ei-vakinaista työvoimaa	
miehiä/naisia	siinä luvussa alle 14-vuotiaita		renkejä ja piiköitä (β) s	päiväläisiä, työläisiä ja instmanneja (γ) t		miehiä/naisia η	siinä luvussa alle 14-vuotiaita
123 306 888 204 1 011 510	19 191 17 871 37 062	1 003 469 1 472	4 297 19 617 23 914	8 926 4 229 13 155	177 259 436	73 994 74 787 148 781	681 620 1 301
184 838 612 088 796 926	38 533 34 070 72 603	1 646 486 2 132	12 094 27 245 39 339	16 854 8 529 25 383	717 647 1 364	124 859 122 112 246 971	1 564 1 192 2 756
177 721 376 646 554 367	49 761 42 233 91 994	2 131 555 2 686	32 958 59 365 92 323	23 615 12 297 35 912	3 028 2 251 5 279	140 121 140 269 280 390	2 766 1 947 4 713
170 486 358 981 529 467	66 132 56 446 122 578	4 965 1 614 6 579	254 249 281 870 536 119	60 409 30 921 91 330	16 750 7 002 23 752	272 295 293 248 565 543	9 984 5 498 15 482
32 320 82 948 115 268	12 431 10 508 22 939	10 146 3 577 13 723	359 451 278 809 638 260	121 221 62 524 183 745	13 702 4 141 17 843	188 508 212 578 401 086	12 038 8 230 20 268
1 040 3 052 4 092	117 105 222	44 341 6 229 50 570	147 731 68 265 215 996	322 854 210 353 533 207	4 301 3 689 7 990	185 087 214 238 399 325	18 118 18 123 36 241
442 1 163 1 605	20 33 53	35 494 4 222 39 716	106 702 48 452 155 154	260 488 162 973 423 461	3 223 2 929 6 152	142 687 161 343 304 030	12 907 13 181 26 088
689 711 2 321 919 3 011 630	186 165 161 233 347 398	64 232 12 930 77 162	810 780 735 171 1 545 951	553 879 328 853 882 732	38 675 17 989 56 664	984 864 1 057 232 2 042 096	45 151 35 610 80 761
101 259		6 754	497 655	91 394		288 171	
108 928 221 400 330 328	39 776 34 115 73 891	2 264 641 2 905	77 028 101 642 178 670	26 364 13 387 39 751	6 171 3 187 9 358	129 280 137 098 266 378	3 769 2 266 6 035
61 558 137 581 199 139	26 356 22 331 48 687	2 701 973 3 674	177 221 180 228 357 449	34 045 17 534 51 579	10 579 3 815 14 394	143 015 156 150 299 165	6 215 3 232 9 447

[Jatkoa seuraavalla sivulla]

[Jatkoa]

Vain tässä sarakkeessa summat (m.+n.) on esitetty originaalissa. Muissa sarakkeissa olen laskenut nuo summat itse.

Ergo, myös 20—50 ha:n ryhmässä on palkkatyöläisiä enemmän kuin perheeseen kuuluvia työntekijöitä

(Minun laskelmani)
Yhteensä työvoimaa

yhteinen henkilöluku

 $(\alpha + \beta + \gamma)$
perheeseen
kuuluvia

 $(\delta + \epsilon + \zeta + \eta)$
palkkalaisia

Alle 0,5 ha	522 343 1 491 964 2 014 307	1 392 862 1 826 985	99 102 187 322
0,5—2 ha	801 850 1 536 895 2 338 745	1 378 523 2 024 920	158 372 313 825
2—5 ha	1 330 625 1 583 252 2 913 877	1 370 766 2 502 566	212 486 411 311
5—20 ha	2 324 888 2 270 970 4 595 858	3 396 287	1 199 571
20—100 ha	1 139 898 929 535 2 069 433	372 047 832 619	557 488 1 236 814
100 ha ja enemmän	728 224 509 105 1 237 329	10 020 38 231	499 085 1 199 098
Siinä luvussa 200 ha ja enemmän	560 063 380 727 940 790	18 429	922 361
Yhteensä	6 847 828 8 321 721 15 169 549	6 187 535 10 621 608	2 134 186 4 547 941
	1 621 244	737 270	883 974
5—10 ha	1 239 883 1 251 454 2 491 337	998 686 2 003 633	252 768 487 704
10—20 ha	1 085 005 1 019 516 2 104 521	664 631 1 392 654	354 885 711 867

(Minun laskelmani) Alle 14-vuotiailta työläisiä			Prosentuaalisesti alaikäisiä			Työllisiä yhtä taloutta kohti		
yhteensä	perheen kuuluvia	palkka- laisia	yhteen- sä	perheen kuulu- vista	palkka- laisista	yhteen- sä	perheen kuulu- via	palkka- laisia
44 004	42 267	1 737	2.2	2.3	0.9	1.0	0.9	0.1
92 938	88 818	4 120	3.9	4.4	1.3	1.8	1.6	0.2
135 101	125 109	9 992	4.6	4.9	2.4	2.9	2.5	0.4
213 841	174 607	39 234	4.7	5.1	3.3	4.3	3.2	1.1
71 057	32 946	38 111	3.4	3.9	3.1	7.9	3.2	4.7
44 696	465	44 231	3.6	1.2	3.7	52.5	1.6	50.9
32 476	236	32 240	3.5	1.2	3.5	73.0	1.4	71.6
601 637	464 212	137 425	3.9	4.4	3.0	2.6	1.8	0.8
							3.3	
119 759	104 366	15 393	4.8	5.2	3.1	3.8	3.1	0.7
94 082	70 241	23 841	4.5	5.0	3.3	5.1	3.4	1.7

Osa 2 a. Taulukko 6: Karjan

	Maatalousyrittäisiä, jotka omaa				
	α ei siipi- eikä muuta karjaa α	β vaikka siipikarjaa, mutta ei mitään muuta karjaa β	vaikka muuta karjaa, mutta ei mitään siipikarjaa γ	sekä siipi- että muuta karjaa δ	summa ($\beta - \delta$)
Alle 0,5 ha	714 035	185 382	498 870	685 773	1 370 025
0,5—2 ha	93 210	44 308	217 790	939 141	1 201 239
2—5 ha	17 812	7 884	69 634	910 947	988 465
5—20 ha	7 075	2 089	28 304	1 028 071	1 058 464
20—100 ha	1 569	207	3 346	257 069	260 622
100 ha ja enemmän	331	28	1 228	21 979	23 235
Sinä luvussa 200 ha ja enemmän	140	16	820	11 911	12 747
Yhteensä	834 032	239 898	819 172	3 842 980	4 902 050
			4 662 152		
20—50 ha					
5—10 ha	4 824	1 574	21 179	625 221	647 974
10—20 ha	2 251	515	7 125	402 850	410 490

jätän pois kanoja, ankoja ja hanhia omistavien luvun (sekä tämän siipikarjan pääluvun)

pääluku maatalousyrityksissä.

talouttaan varten pitävät:

X sellaisia yrityksiä yleensä	suurta karjaa			niitä, joilla on		
	vaikka			lampaista	sikoja	vuohia
	hevosia, mutta ei mitään nautakarjaa	λ nautakar- jaa, mutta ei mitään hevosta	hevosia ja nautakar- jaa			
164 907	6 573	157 024	1 310	48 348	923 528	705 477
670 552	26 766	618 821	24 965	49 122	908 996	627 417
954 878	20 685	760 651	173 542	55 202	828 156	219 306
1 053 432	9 916	354 882	678 634	140 365	972 062	193 464
260 051	1 368	6 762	251 921	85 909	246 512	35 093
23 182	133	163	22 886	11 875	20 566	2 618
12 722	53	81	12 588	7 964	11 182	1 415
3 127 002	65 441	1 908 303	1 153 258	390 821	3 899 820	1 783 375
644 040	7 292	299 631	337 117	65 583	585 724	120 813
409 392	2 624	65 251	341 517	74 782	386 338	72 651

[Jatkoa seuraavalla sivulla]

[Jatkoa]

	Karjan pää				
	hevosia	nautakarjaa		lampaista	sikoja
		yhteensä	siitä lehmiä		
Alle 0,5 ha	9 598	196 262	173 567	179 402	1 975 177
0,5—2 ha	61 769	1 119 370	852 962	236 359	2 407 972
2—5 ha	241 636	3 154 323	2 030 808	359 943	3 107 038
5—20 ha	1 323 490	7 873 092	3 989 026	1 448 545	6 334 146
20—100 ha	1 202 174	5 305 871	2 285 643	2 326 268	3 655 146
100 ha ja enemmän	652 436	2 327 291	1 007 959	4 371 103	1 386 272
Siinä luvussa 200 ha ja enemmän	491 670	1 692 299	713 947	3 864 778	1 026 651
Yhteensä	3 491 103	19 976 209	10 339 965	8 921 620	18 865 751
20—50 ha					
5—10 ha	528 088	3 748 898	2 042 953	537 561	3 158 595
10—20 ha	795 402	4 124 194	1 946 073	910 984	3 175 551

V. I. Leninin käsikirjoituksen
"Saksan agraaritilasto (1907)" 8. ja 9. sivu.—
Syyskuu 1910—1913

(Minun laskelmani)

luku		Isäntä		
vuotta		$(\underline{\alpha} + \underline{\beta})$ ilman mitään karjaa	$(\Sigma - \underline{x})$ ilman nautakarjaa	$(\Sigma - \underline{x} + \underline{\lambda})$ ilman hevosia
1 312 416	}	899 417	1 919 153	2 076 177
1 384 810		137 518	623 897	1 242 718
	< 2 ha	1 036 935	2 543 050	3 318 895
419 208		25 696	51 399	812 050
429 656		9 164	12 107	376 989
99 506		1 776	2 140	8 902
8 314		359	384	547
4 440		156	165	246
3 653 910		1 073 930	2 609 080	4 517 383
255 190		6 398	8 758	308 389
174 466		2 766	3 349	68 600

Samassa. Taulukko 7. Maatalousyri

	yrityksiä, jotka viimeisenä vuotena käyttivät seuraavanlaisia koneita:	höyryauroja			hajakylvökoneita		
		talouk-sia	omia		talouk-sia	omia	
			talouk-sia	omien höyryaurojen luku		talouk-sia	omien kylvökoneiden luku
Alle 0 ₅	18 466	5	1	1	2 696	68	68
0 ₅ —2	114 986	13	3	4	11 442	468	471
2—5	325 665	23	5	7	15 780	4 219	4 225
5—20	772 536	81	25	26	87 921	63 067	63 183
20—100	243 365	319	21	23	73 481	67 958	69 919
100 ja >	22 957	2 554	360	381	15 594	15 527	28 255
200 ja >	12 652	2 112	321	341	9 429	9 412	20 347
Σ	1 497 975	2 995	415	442	206 914	151 307	166 121
5—10 ha	419 170	31	15	15	33 272	19 220	19 246
10—20 ha	353 366	50	10	11	54 649	43 847	43 937

[Jatkoa]

	höyrypuimakoneita			<i>(muitta puimakoneita)</i>			perunais- tutuskoneita		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Alle 0,5	10 468	116	125	5 431	444	444	4	3	3
0,5—2	60 750	680	702	39 321	10 370	10 405	71	32	32
2—5	127 739	1 455	1 500	163 287	116 187	116 297	55	29	29
5—20	203 438	3 360	3 441	539 285	502 826	503 717	312	204	204
20—100	69 005	4 311	4 380	190 618	185 895	187 317	866	679	681
100 ja >	17 467	9 906	10 436	9 061	8 656	9 746	1 352	1 342	1 624
200 ja >	10 721	7 702	8 202	3 649	3 488	4 212	1 010	1 005	1 271
Σ	488 867	19 828	20 584	947 003	824 378	827 926	2 660	2 289	2 573
5—10 ha	118 840	1 687	1 733	275 793	249 979	250 490	116	84	84
10—20 ha	84 598	1 673	1 708	263 492	252 847	253 227	196	120	120

perunannostokoneita			vitjanrouhintakoneita			mattoesentrifugeja (separaattoreja)		
A	B	C	A	B	C	A	B	C
5	2	2	34	33	33	757	670	684
29	4	4	446	437	437	11 720	10 463	10 550
93	61	63	2 476	2 410	2 414	56 955	53 210	53 328
4 196	3 672	3 691	12 943	12 735	12 750	180 641	175 221	175 467
5 442	5 040	5 193	9 686	9 591	9 627	80 137	78 293	78 556
1 239	1 227	1 839	3 747	3 735	4 009	6 696	6 570	6 897
647	640	1 103	2 615	2 612	2 840	3 512	3 438	3 686
11 004	10 006	10 792	29 332	28 941	29 270	336 906	324 427	325 482
713	571	573	4 916	4 808	4 816	85 986	82 807	82 903
3 483	3 101	3 118	8 027	7 927	7 934	94 655	92 414	92 564

Σ — erikseen A kaikissa sarakkeissa tekee 2 424 543, mutta C:n summa — 1 808 704

[v. 1895 huomioitiin vain
Samassa. Taulukko 8. Maatalousyriyten

	Maatalousyriyksiä.		
	sokeritentaisiin	viinanpolttimeihin	tärkkelystentaisiin
Alle 0,5	8	582	9
0,5—2	12	4 199	7
2—5	23	11 459	10
5—20	67	13 859	29
20—100	118	2 750	60
100 ja >	231	3 910	319
200 ja >	170	3 056	281
Σ	459	36 759	434
5—10 ha	33	8 800	19
10—20 ha	34	5 059	10

5 ensimmäistä lajia]

yhteys sivuelinkeinoihin:

joilla on yhteys

jauhomyllyihin	olutpanimoihin	sahalaitoksiin	tiilitehtaisiin
1 265	191	360	248
3 893	494	889	616
8 383	1 009	1 908	1 285
16 747	2 812	4 895	3 178
4 193	1 343	1 504	1 952
943	185	498	1 449
656	85	386	1 072
35 424	6 034	10 054	8 728
9 467	1 281	2 511	1 621
7 280	1 531	2 384	1 557

Samassa. Taulukko 9. Maatalousyri-
tysten heidän päätoi

Maatalousyri- tysten omistajista ja muista <i>päätoimensa</i>					
A. J. Maatalou					
yhteensä	itsenäisiä			105 hallinto- ja valvon- tähenkilö- kuntaa	renkejä ja piikoja
	näistä		19 102 sivutoimen omaavia		
	ilman sivutointa				
Alle 0,5 ha	85 213	66 111	19 102	14 175	1 502
0,5—2 ha	364 755	253 337	111 418	4 591	778
2—5 ha	717 699	495 439	222 260	406	127
5—20 ha	980 145	809 107	171 038	255	30
20—100 ha	253 877	230 363	23 514	216	4
100 ha ja enemmän	22 731	18 259	4 472	140	—
200 ha ja enemmän	12 568	9 541	3 027	64	—
Yhteensä	2 424 420	1 872 616	551 804	19 783	2 441
5—10 ha	588 958	468 744	120 214	142	25
10—20 ha	391 187	340 363	50 824	113	5

Yhteensä A (A.1 + A.2—6) = alle 0,5 ha = 494 761 } = 1 063 336
0,5—2 .. = 568 575 }

omistajat ja muut tuotannon johtajat
mensa mukaan:

tuotannon johtajista on heidän
mukaan:

dessa		A. 2-6. Puutarhanviljelyksessä, karjanhoidossa, kalastuksessa y.m.		B. Teollisuudessa			
				itsenäisiä		apuhenkilö- kuntaa	
päivä- läisiä, työläisiä	itsenäisiä	apuhen- kilö- kuntaa	yhteensä	siinä luvussa kotiteollisuudessa työskenteleviä	yhteensä	siinä luvussa oppilaita, apulaisia ja työläisiä	
351 347	11 940	30 584	253 194	17 663	752 278	703 935	
155 330	13 007	30 114	203 677	10 042	305 102	291 039	
16 636	5 564	12 688	108 968	2 206	65 004	61 212	
1 078	2 040	4 979	37 575	201	5 477	4 613	
7	411	197	3 512	4	128	43	
—	41	7	230	—	7	—	
—	18	1	82	—	1	—	
524 398	33 003	78 569	607 156	30 116	1 127 996	1 060 842	
1 053	1 458	2 628	28 811	174	4 950	4 276	
25	582	2 351	8 764	27	527	337	

[Jatkoa seuraavalla sivulla]

[Jatkoa]

	Maatalousyrittäjien omistajista johtajista on heidän					
	C. 1—11 Kauppa- ja vakuutus-alalla		C. 12—26 Liikenteessä ja yhteydessä		C. 27 Hotelli- ja ravintola-alalla	
	itsenäisiä	apuhenkilökuntaa	itsenäisiä	apuhenkilökuntaa	itsenäisiä	apuhenkilökuntaa
Alle 0,5 ha	70 786	14 878	11 993	104 011	27 837	863
0,5—2 ha	40 908	3 089	10 046	32 454	23 104	210
2—5	17 703	540	7 544	8 286	17 454	54
5—20	7 215	92	3 646	1 106	12 728	12
20—100	720	8	243	20	818	—
100 ja >	36	—	3	—	10	—
200 ha ja enemmän	13	—	1	—	2	—
Yhteensä	137 368	18 607	33 475	145 877	81 951	1 139
5—10 ha	5 386	75	2 768	985	9 281	10
10—20 ha	1 829	17	878	121	3 447	2

Tämän kirjaimen olen laittanut itse

Minun laskelmani

ja muista tuotannon päätoimensa mukaan:

D	E	F	G	H	K		
Kotipalvelus ja tilapäisluontoinen palkkatyö	Yksityis- ja julkiset toimet, vapaat ammatit	Ilman tointa ja ilman toimen osoitusta	Isäntien ylläpidossa olevat kotipalvelijat	Kotitalouden jäsenet, jotka yleensä eivät harjoita elinkeinoa tai harjoittavat vain sivuelinkeinoa	Yhteiskunnallisten yritysten johtajat	Yhteensä	siinä luvussa palkkatyöläisiä (punakynällä merkittyjen sarakkeiden Σ)
17 351	101 442	227 116	323	5 746	1 481	2 084 060	1 273 137 - 14 175
3 780	29 086	70 333	32	2 108	1 945	1 294 449	530 889 + 4 591
501	11 297	13 823	9	242	1 732	1 006 277	
52	3 916	3 307	6	30	1 850	1 065 539	
2	756	407	1	3	861	262 191	
—	61	57	—	—	243	23 566	
—	24	13	—	—	100	12 887	
21 686	146 558	315 043	371	8 129	8 112	5 736 082	
44	2 636	2 515	6	26	1 041	652 798	
8	1 280	792	0	4	809	412 741	

Osa I b: Taulukko 3. Peltomaa

	Peltomaata omaavien talouksien luku	Näiden koko maa-ala yhteensä	Koko maa-alasta		
			yhteensä	siitä kyl	
				kevätvehnälle	syysvehnälle
Alle 0,5 ha	1 352 763	368 098	246 961	1 299	1 912
0,5-2 ha	1 232 970	1 588 736	976 345 [49,1] 5,0	8 115 [0,4] 2,0	21 819 [0,9] 1,0
2-5 ha	985 613	3 948 861	2 350 006 [54,8] 9,0	17 468 [0,4] 4,0	99 763 [2,3] 7,0
5-20 ha	1 050 696	13 124 460	7 728 039 [56,1] 31,0	72 891 [0,6] 20,0	430 479 [3,1] 32,0
20-100 ha	259 475	11 942 678	7 220 699 [57,2] 29,0	106 714 [0,9] 29,0	426 074 [3,4] 32,2
100 ha ja enemmän	23 262	9 368 409	5 910 304 [59,6] 24,2	151 878 [1,5] 42,4	343 725 [3,5] 26,0
200 ha ja enemmän	12 769	7 379 305	4 683 308	114 751	262 029
Yhteensä	4 904 779	40 341 242	24 432 354 [56,1] 100,0	358 365 [0,8] 100,0	1 323 772 [3,1] 100,0
			< 2 ha) 1 223 306	9 414	23 731
			2-20) 10 078 045	90 359	530 242
			> 20) 13 131 003	258 592	769 799
5-10 ha	641 983	5 634 959	3 379 657	26 818	178 520
10-20 ha	408 713	7 489 501	4 348 382	46 073	251 959

Alla %% (Zahn, 1910, S. 574¹⁰⁶): [] = %:a maatalous %:a tämän viljalajin y.m. koko viljelysalasta [ks. tämän

* Ks. tätä osaa, s. 329. Toim.

ja sen viljely

on peltomaata					
v e t ä ä n { kaikki nämä 7 = viljakasvien koko kylvöala (Zahnin mukaan) }					
speltti- vehnäille	rukiille	ohralle	kauralle	sekaviljalle	sokerijuuri- kaalle
"Zahnin" mukaan					
1 615	32 386	8 511	10 667	1 444	1 257
14 235 0.6 6.9	260 602 11.8 4.8	56 479 2.8 4.0	105 499 4.7 2.7	15 809 0.7 1.9	8 473 0.4 1.9
53 576 1.2 23.1	648 844 15.1 10.8	157 406 3.7 9.7	371 046 8.8 8.8	51 873 1.2 5.8	18 858 0.4 3.7
117 920 0.9 50.8	2 106 517 15.2 34.8	542 951 4.8 33.8	1 473 212 10.7 35.0	204 784 1.8 22.7	77 582 0.6 15.1
42 730 0.2 18.9	1 795 482 14.2 29.4	476 069 3.8 29.4	1 384 181 10.9 32.9	273 528 2.2 30.3	125 961 1.0 24.8
1 460 0.0 0.8	1 262 945 12.8 20.7	379 896 3.8 23.4	865 713 8.7 20.8	354 560 3.8 39.8	281 691 2.8 54.8
282	1 018 704	298 069	651 013	288 599	221 857
231 536 0.5 100.0	6 106 776 14.7 100.0	1 621 312 3.7 100.0	4 210 318 9.8 100.0	901 998 2.1 100.0	513 822 1.2 100.0
15 850 171 496 44 190	292 988 2 755 361 3 058 427	64 990 700 357 855 965	116 166 1 844 258 2 249 894	17 253 256 657 628 088	9 730 96 440 407 652
63 433	916 289	239 689	624 989	81 684	31 327
54 487	1 190 228	303 262	848 223	123 100	46 255

[Jatkoa seuraavalla sivulla]

 yritysten maa-alasta yleensä (=43 106 486), toinen luku:
vihkon 30. s.*].

[Jatkoa]

(Tämä taulukko on otettu *kokonaisuudessaan*)

	Koko maa-alasta on peltomaata					
	siitä kyivettään				peltolai- dun	kesanto (täysi)
	perunaa	rehukas- veja	vihan- neksia pellolla	muuta peltokas- veja		
Alle 0,5 ha	166 327	8 139	7 787	3 733	745	1 139
0,5-2 ha	333 605	80 516	20 877	29 127	11 836	9 353
	20,1 15,8	3,8 3,4	1,1 10,8	1,9 3,1	0,5 1,3	0,4 1,0
2-5 ha	447 484	262 426	42 916	94 397	42 207	41 742
	10,4 14,1	6,1 10,1	1,0 16,2	2,2 8,0	1,0 3,0	1,0 4,2
5-20 ha	948 993	841 726	100 569	366 102	221 618	280 695
	6,9 29,9	6,1 32,8	0,7 37,9	2,2 29,0	1,6 20,4	2,0 28,4
20-100 ha	609 723	720 375	62 546	310 916	492 910	393 490
	4,8 19,3	5,7 27,0	0,5 23,5	2,5 29,3	3,9 45,5	3,1 39,5
100 ha ja enemmän	667 698	671 500	30 841	316 388	315 073	266 936
	6,7 21,0	6,8 26,0	0,3 11,6	3,2 29,8	3,2 29,0	2,7 26,9
200 ha ja enemmän	562 501	528 225	22 351	254 403	246 139	214 385
Yhteensä	3 173 830	2 584 682	265 536	1 062 663	1 084 389	993 355
	7,4 100,0	6,0 100,0	0,6 100,0	2,5 100,0	2,5 100,0	2,3 100,0
<2 ha)	499 932	88 655	28 664	32 860	12 581	10 492
2-20)	1 396 477	1 104 152	143 485	402 499	263 825	322 437
> 20)	1 277 421	1 391 875	93 387	627 304	807 983	660 426
5-10 ha	470 609	381 869	49 776	134 387	79 264	102 003
10-20 ha	478 384	459 857	50 793	173 715	142 354	179 692

%% Zahnin mukaan:

	Leipävil- jaa		Leipä- viljan kylvöala yhteensä		Puutarha- maa		Niityt		Rehevä laidun		Viini- tarhat	
< 2 ha	13.7	4.3	21.7	3.7	5.0	30.7	12.0	5.2	0.5	1.5	1.4	30.6
2-5	19.0	10.2	32.3	9.3	1.7	15.2	18.0	13.3	1.0	4.0	0.9	34.1
5-20	19.3	34.0	36.0	33.3	1.0	28.8	16.2	38.0	1.5	24.1	0.3	29.6
20-100	18.8	29.6	35.7	30.5	0.6	16.6	12.7	26.8	3.3	49.2	0.1	5.1
100 ja >	17.8	21.0	33.0	22.8	0.4	8.7	9.4	15.6	1.7	20.3	0.0	0.6
Σ	18.6	100.0	34.2	100.0	1.1	100.0	13.8	100.0	2.0	100.0	0.3	100.0

	Maa- talousmaa yhteensä		Metsä- talousmaa		Vähäiset laitumet		Vilje- lemät- tömät maat ja joutomaat		Muut maat		Koko maa- ala yhteen- sä	
< 2 ha	69.3	5.4	20.6	6.7	2.2	5.2	2.4	4.0	5.3	12.4	100.0	5.3
2-5	76.8	10.4	15.2	8.5	2.2	9.1	3.1	9.1	2.7	11.0	100.0	10.0
5-20	75.7	32.7	15.4	27.6	2.6	33.5	4.4	40.0	1.9	25.4	100.0	31.9
20-100	73.9	29.3	17.3	28.5	2.8	33.7	4.4	37.4	1.6	19.3	100.0	29.3
100 ja >	71.1	22.2	22.2	28.7	2.0	18.5	1.3	8.9	3.4	31.7	100.0	23.0
Σ	73.9	100.0	17.8	100.0	2.5	100.0	3.4	100.0	2.4	100.0	100.0	100.0

Samassa. Taulukko 2. *Maataloustyöläisten*

	Maatalousyrityksiä yhteensä		Koko maa-alasta on		
	yrityksiä	maa-alaa	omaa maata	vuok- rattua maata	muuta maata *)
Alle 0,5 ha	357 945	85 395	16 332	20 068	48 995
0,5—2 ha	182 806	182 068	77 613	60 207	44 248
2—5 ha	34 998	113 967	73 209	35 407	5 351
5—20 ha	3 751	27 679	19 590	7 434	655
20—100 ha	—	—	—	—	—
100 ha ja enemmän	—	—	—	—	—
200 ha ja enemmän	—	—	—	—	—
Yhteensä	579 500	409 109	186 744	123 116	99 249
< 2 ha					
2—20 ha					
> 20					
5—10 ha	3 687	26 769	18 945	7 183	641
10—20 ha	64	910	645	251	14

*) Muu maa = virkamaat, deputaattimaat j.n.e.

tätä taulukkoa supistan kovasti. Jätän pois omaa ja vuokraamaa koskevat yksityiskohdat etc. etc.

ja päiväläisten taloudet lukumäärän ja maa-alan mukaan

Koko maa-alasta on				Talouksia, joilla on maata yksinomaan	
peltoa	puutarha- ja kasvitarhamaata (ilman koristepuutarhoja)	viini- tarhoja	maatalous- maata yhteensä	puutarhoina	perunalla
64 735	11 404	580	79 383	43 904	113 345
132 140	8 210	1 627	167 420	1 034	13 388
72 877	2 222	504	101 679	45	38
16 123	409	43	24 018	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
285 875	22 245	2 754	372 500	44 983	126 771
15 665	398	43	23 235	—	—
458	11	—	783	—	—

yhtä taloutta kohti on		Koko karjan pääluku nautayksiköiksi muunnettuna
maatalousmaata ha	yhteensä karjaa nautayksiköiksi muunnettuna	
0.17	0.4	826 963
1.1	1.5	1 922 168
3.2	4.2	4 243 647
		10 960 779
35.5	29.2	7 662 750
299.3	159.6	3 764 098
5.5	5.1	29 380 405
		2 749 131
		15 204 426
		11 426 848
7.0	7.8	5 141 657
14.1	14.1	5 819 122

Yhtä vakinaista työlläistä kohti on		alla: siinä luvussa vakinaisia työlläisiä
maatalousmaata ha	yhteensä karjaa nautayksiköiksi muunnettuna	<u>Kaikkien</u> työlläisten lukumäärä
0.4	0.9	2 014 307 854 016
1.6	1.5	2 338 745 1 294 848
1.6	2.3	2 913 877 2 079 120
		4 595 858 3 500 848
6.0	4.9	2 069 433 1 553 079
8.4	4.5	1 237 329 833 912
		940 790 635 155
3.1	2.9	15 169 549 10 115 823
< 2 ha:		4 353 052 2 148 864
2—20:		7 509 735 5 579 968
> 20:		3 306 762 2 386 991
2.4	2.7	2 491 337 1 894 631
3.6	3.6	2 104 521 1 606 217

Statistik des Deutschen
Vertauksen vuoksi otan vuoden 1895 tiedot

1895	maatalous- yritysten lukumäärä	Maatalous- tai maitotaloustuotantoa		
		ei mitään karjaa	karjaa yleensä	erikoisesti
				sellaisia talouksia yhteensä
< 2 ha	3 237 030	831 771	2 405 259	965 517
2—5	1 016 318	26 658	989 660	960 110
5—20	998 804	9 090	989 714	985 911
5—10}	605 814	6 542	599 272	596 429
10—20}	392 990	2 548	390 442	389 482
20—100	281 767	1 837	279 930	279 274
100 ja >	25 061	380	24 681	24 638
1895:	5 558 980	869 735	4 689 244	3 215 450
1907:	5 726 082	1 073 930	4 662 152	3 127 002
	+ 177 102	+ 204 194	— 27 092	— 88 448
1895				
$\frac{1}{2}$ —1 ha	676 215	91 406	584 809	521 172
1—2 ha	707 235	51 708	655 527	243 588 *)
1882:	5 276 344	834 441	4 441 903	3 255 887

Prosentuaalisesti

	ei mitään karjaa		karjaa yleensä	
	1895	1882	1895	1882
< 2 ha	25.70	26.30	74.30	73.70
2—5	2.62	2.36	97.38	97.64
5—20	0.91	0.56	99.09	99.44
20—100	0.65	0.26	99.35	99.74
100 ja >	1.52	0.38	98.48	99.62
Yhteensä	15.65	15.81	84.35	84.19

*) Näiden lukujen paikkaa on virheellisesti muutettu:
243 588 kuuluu riville 50 a — 1 ha,
521 172 kuuluu riville 1 ha — 2 ha.

Reichs, Band 112.

talouksista, joilla oli karjaa:

 harjoittavista talouksista *pitävät* taloutta varten

suurta karjaa			yleensä		
pitävät nimenomaan			lampaista	sikoja	vuohia
hevosia ja nautakarjaa	hevosia, mutta ei nautakarjaa	nautakarjaa, mutta ei hevosia			
28 954	40 080	896 483	141 466	1 731 919	1 330 953
152 449	20 968	786 702	80 057	799 803	192 272
584 561	10 601	390 749	184 648	887 424	160 808
278 748	7 536	310 145	87 985	527 741	98 071
305 813	3 065	80 604	96 663	359 683	62 737
267 190	1 473	10 611	122 498	266 073	34 306
24 357	149	132	15 072	22 222	2 609
1 057 502	73 271	2 084 677	543 741	3 707 441	1 720 948
1 153 258	65 441	1 908 303	390 821	3 899 820	1 783 375
+ 95 756	- 7 830	- 176 374	- 152 920	+ 192 379	+ 62 427
+ 87 926					
5 067	12 213	226 308	34 911	428 775	357 522
21 752	18 829	480 591	41 101	483 609	246 734
996 244	42 180	2 217 463	749 217	2 950 588	1 505 357

talouksia, joilla oli

yleensä suurta karjaa		hevosia ja nautakarjaa		hevosia, mutta ei nautakarjaa		nautakarjaa, mutta ei hevosia	
1895	1882	1895	1882	1895	1882	1895	1882
29. ⁸³	35. ⁸⁴	0. ⁸⁹	0. ⁹¹	1. ²⁴	0. ⁶⁴	27. ⁷⁰	34. ²⁹
94. ⁴⁷	95. ¹⁸	15. ⁰⁰	14. ⁸³	2. ⁰⁶	1. ⁴⁷	77. ⁴¹	78. ⁸⁸
98. ⁷¹	99. ¹⁷	58. ⁵³	57. ³¹	1. ⁰⁶	0. ⁷⁸	39. ¹²	41. ⁰⁸
99. ¹²	99. ⁶⁸	94. ⁸³	94. ⁸⁷	0. ⁵²	0. ²⁸	3. ⁷⁷	4. ⁵³
98. ³¹	99. ⁵⁶	97. ¹⁹	99. ⁰⁷	0. ⁵⁹	0. ¹³	0. ⁵³	0. ³⁵
57. ⁸⁴	61. ⁷¹	19. ⁰²	18. ⁸⁸	1. ³²	0. ⁸⁰	37. ⁵⁰	42. ⁰³

	1895		Nautakarjan omistajain lukumäärä	
	Talouksien lukumäärä:		1895	1907
	ilman suurta karjaa	ilman hevosia		
alle 2 ha	2 271 513	3 167 996	925 437	802 120 —
2—5 ha	56 208	842 910	939 142	934 193 —
5—20 ha	12 893	403 642	975 310	1 043 516 +
5—10 ha	9 385	319 530	588 893	636 748 +
10—20 ha	3 508	84 112	386 417	406 768 —
20—100 ha	2 493	13 104	277 801	258 683 —
100 ja enemmän	423	555	24 489	23 049 —
v. 1895	2 343 530	4 428 207	3 142 179	3 061 561 —
v. 1907	2 609 080	4 517 383	3 061 561	
	+ 265 550	+ 89 176	— 80 618	
			3 213 707	
			(1882)	

virt. Schmelzle ¹⁰⁷

NB

Nautakarjaa
omistavaa
taloutta kohti
tulee nautoja
kpl

1895 1907 + %

1.53 1.64 7.2

2.98 3.38 10.3

5.05 5.89 16.6

8.42 10.14 20.4

16.74 20.51 22.5

79.92 100.97 26.3

Yhteensä karjaa (Nutzvieh)

omistavien lukumäärä

1895

1907

Alle 0,5 ha 1 164 923 1 184 643 +

0,5—2 ha 1 240 336 1 156 931 —

< 2 ha 2 405 259 2 341 574 —

2— 5 989 660 980 581 —

5—10 599 272 646 400 +

10—20 390 442 409 975 +

2—20 ha 1 979 374 2 036 956 +

20—100 279 930 260 415 —

100 ja > 24 681 23 207 —

20 ja > 304 611 283 622 —

Yhteensä 4 689 244 4 662 152 —

1882: 4 441 903

[Vuonna 1895 lehmä ei ole osoitettu erikseen]

	Karjan pää						
	<i>hevosia</i>			<i>nautakarjaa</i>			
	1895	1907		1895	1907		
< 0,5 ha	14 528	9 598	—	237 606	196 262	—	
0,5—2 ha	74 356	61 769	—	1 177 633	1 119 370	—	
50 a—1 ha	21 866			305 904			(1895 = 100)
1—2 ha	52 490			871 729			1907:
< 2 ha	88 884	71 367	—	1 415 239	1 315 632	—	
2—5	225 998	241 636	+	2 802 900	3 154 323	+	112,6
5—20	1 147 454	1 323 490	+	6 227 233	7 873 092	+	126.
5—10	441 345	528 088	+	2 974 531	3 748 898	+	126,0
10—20	706 109	795 402	+	3 252 702	4 124 194	+	126,8
20—100	1 254 223	1 202 174	—	4 650 933	5 305 871	+	114,1
100 ja >	650 739	652 436	+	1 957 277	2 327 291	+	118,8
Σ =	3 367 298	3 491 103	+	17 053 642	19 976 209	+	
1882	3 114 420			15 454 372			
			lehmä:	12 689 526			
1882			härkiä:	2 764 846			

luvun kasvu

<i>lampaista</i>			<i>sikoja</i>			
1895	1907		1895	1907		
223 453	179 402	—	1 473 823	1 975 177	+	
344 234	236 359	—	1 992 166	2 407 972	+	
142 297			873 416			(1895 = 100)
201 937			1 118 750			
567 687	415 761	—	3 465 989	4 383 149	+	126.4
489 275	359 943	—	2 338 588	3 107 038	+	132.8
1 871 295	1 448 545	—	4 210 934	6 334 146	+	150.0
682 591	537 561	—	2 106 453	3 158 595	+	
1 188 704	910 984	—	2 104 481	3 175 551	+	
3 498 936	2 326 268	—	2 658 560	3 655 146	+	132.0
6 165 677	4 371 103	—	888 571	1 386 272	+	167.2
12 592 870	8 921 620	—	13 562 642	18 865 751	+	
21 116 957			8 431 266			

[Jatkoa seuraavalla sivulla]

[Jatkoa]

Nautayksiköiksi muunnettuna

	vuohia				lammas = $\frac{1}{10}$; sika = $\frac{1}{4}$; vuohi = $\frac{1}{12}$			
					ks. s. 43*			
	1895	1907	1895	1907				
< 0,5 ha	1 260 176	1 312 416	747 951	826 963	+	79 012		
0,5—2 ha	1 225 174	1 384 810	1 886 552	1 922 168	+	35 616		
50 a—1 ha	754 841						1895	
1—2 ha	470 333						=100	
< 2 ha	2 485 350	2 697 226	2 634 503	2 749 131	+	114 628		
2—5 ha	295 194	419 208	3 687 071	4 243 647	+	556 576		
5—20 ha	252 096	429 656	8 635 557	10 960 779			126,9	
5—10 ha	148 328	255 190	4 023 109	5 141 657	+	1 118 548		
10—20 ha	103 768	174 466	4 612 448	5 819 122	+	1 206 674		
20—100 ha	64 374	99 506	6 925 115	7 662 750	+	737 635		
100 ja >	8 237	8 314	3 447 412	3 764 098	+	316 686		
Yhteensä	3 105 251	3 653 910	25 329 658	29 380 405	+	4		
V. 1882	2 452 527							

* Ks. tätä osaa, s. 270. *Toini.*

	Maatalousyrityksiä			Yhteensä maata			Viljeltyä maatalousmaata		
	1895	1907		1895	1907		1895	1907	
Alle 0,5 ha	1 852 917	2 084 060	+	522 712	619 066	+	327 930	359 553	+
0,5—2 ha	1 383 450	1 294 449	—	1 893 202	1 872 936	—	1 460 514	1 371 758	—
< 2 ha	3 236 367	3 378 509	+	2 415 914	2 492 002	+	1 808 444	1 731 311	—
2—5	1 016 318	1 006 277	—	4 142 071	4 306 421	+	3 285 984	3 304 878	+
5—10	605 814	652 798	+	5 355 138	5 997 626	+	4 233 656	4 607 090	+
10—20	392 990	412 741	+	7 182 522	7 770 895	+	5 488 219	5 814 474	+
2—20	2 015 122	2 071 816	+	16 679 731	18 074 942	+	13 007 859	13 726 442	+
20—100	281 767	262 191	—	13 157 201	12 623 011	—	9 869 837	9 322 103	—
100 ja >	25 061	23 566	—	11 031 896	9 916 531	—	7 831 801	7 055 018	—
20 ja >	306 828	285 757	—	24 189 097	22 539 542	—	17 701 638	16 377 121	—
Yhteensä	5 558 317	5 736 082	+	43 284 742	43 106 486	—	32 517 941	31 834 874	—

Zahn, "Annalen" 1910 S. 588	Hevosia			Nautakarjaa			Lampaita			Sikoja		
	1907	1895	1882	1907	1895	1882	1907	1895	1882	1907	1895	1882
< 2 ha	2.1	2.6	1.8	6.6	8.3	10.4	4.7	4.5	3.6	23.2	25.6	24.7
2—5 ha	6.9	6.7	6.5	15.8	16.4	16.9	4.0	3.9	3.5	16.5	17.2	17.6
5—20 "	37.9	34.1	34.2	39.4	36.5	35.7	16.2	14.8	12.7	33.6	31.0	31.4
20—100 "	34.4	37.3	38.6	26.6	27.3	27.0	26.1	27.8	26.0	19.4	19.6	20.6
> 100 "	18.7	19.3	18.9	11.6	11.5	10.0	49.0	49.0	54.2	7.3	6.6	5.7
Σ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Maatalousmaan 100 ha kohti

< 2 ha	4.1	4.9	3.1	76.0	78.3	88.4	24.0	31.4	41.2	253.2	191.7	114.1
2—5 ha	7.3	6.9	6.4	95.4	85.3	81.8	10.9	14.9	22.8	94.0	71.2	46.6
5—20 "	12.7	11.8	11.6	75.5	64.1	60.2	13.9	19.3	29.4	60.8	43.3	28.9
20—100 "	12.9	12.7	12.1	56.9	47.1	42.1	25.0	35.5	55.5	39.2	26.9	17.5
100 und > "	9.2	8.3	7.5	33.0	25.0	19.8	62.0	78.7	147.1	19.6	11.3	6.2
Σ	11.0	10.4	9.8	62.7	52.4	48.5	28.0	38.7	66.3	59.3	41.7	26.5

Vuohia		
1907	1895	1882
73.8	80.0	80.6
11.5	9.5	9.2
11.8	8.1	7.9
2.7	2.1	2.1
0.2	0.2	0.2
100	100	100
155.8	137.4	108.2
12.7	9.0	7.1
4.1	2.6	2.1
1.1	0.7	0.5
0.1	0.1	0.1
11.5	9.5	7.7

Zahn, S. 593
 10 000 maatalousyritystä
 kohti tulee pakko-
 myyntejä
 (Baijeri)
 (1903—1907)

< 2 ha	41.6
2—5	39.7
5—10	35.0
10—20	32.9
20—50	46.3
50—100	102.4
100 ja >	193.2
	<u>39.4</u>

Kummallinen asia:
lehmien lukumäärä vähenee
 vuodesta 1882!! Luultavasti tiedot
 eivät ole vertailukelpoisia

1882:

	lehmia	sikoja
< 2 a	2 405	11 908
2—5 a	8 164	41 524
5—20 a	64 527	258 184
20 a—1 ha	565 230	1 027 664
1—2	937 158	744 402
		2 083 682
2—5	2 385 617	1 487 852
5—10	2 133 423	1 307 490
10—20	2 267 912	1 339 383
		4 134 725
20—50	2 528 533	1 383 768
50—100	728 778	348 797
		1 732 565
100—200	313 957	136 012
200—500	455 384	204 181
500—1000	249 831	116 865
1000 ja >	48 607	23 236
		480 294

	1	2	3	4
Ks. si- vu 45*	Väestö ansiotoimintaa harjoittavien p ä ä toimen mukaan			
	ansiotoi- mintaa harjoittavia	isäntäväkensä ylläpidossa olevia kotipal- velijoita	perheen- jäseniä ilman päätointa	yhteensä kyseiseen ammattiin (sarakkeet 1-3) lasket- tuja henkilöitä
Σ [summa] A 1 m [miehiä] w [naisia]	2 295 210 1 997 419 297 791	118 677 3 861 114 816	4 723 729 1 902 489 2 821 240	7 137 616 3 903 769 3 233 847
A 2 {	137 710 112 367 25 343	15 731 206 15 525	282 476 112 442 170 034	435 917 225 015 210 902
A 3 {	17 416 14 960 2 456	5 529 102 5 427	21 475 7 197 14 278	44 420 22 259 22 161
B 1 {	44 368 30 845 13 523	3 272 30 3 242	19 671 6 305 13 365	67 311 37 181 30 130
B 2 {	28 722 26 468 2 254	428 — 428	67 834 25 490 42 344	96 984 51 958 45 026
B 3 {	3 476 3 257 219	390 2 388	2 937 820 2 117	6 803 4 079 2 724

* Ks. tätä osaa, s. 372. Toim.

** Sarakkeet 7 ja 8 on jätetty tässä päinvastaiseen järjestykseen, kuten käsi

5		6	8**	7**	9
ansiotoimintaa harjoittavista (sarake 1)			yleensä harjoittavat edellisessä sarakeessa mainittua <i>ammattia</i> <i>sivutoimena</i>	ansiotoimintaa harjoittavista (sarake 1) omaavat si- vutoimen (sivuelinkeinon) muun muassa maataloudessa	kyseistä am- mattia (sa- rakkeet 1 + 8) harjoittavien henkilöiden kokonaismäärä
eivät omaa sivutoimintaa	omaavat sivutoimen (sivuelin- keinoammatin) yleensä				
1 779 464 1 508 547 270 917	515 746 488 872 26 874		1 334 235 1 221 485 112 750	48 749 42 686 6 063	3 629 445 3 218 904 410 541
107 089 84 176 22 913	30 621 28 191 2 430		613 701 570 865 42 836	7 590 6 520 1 070	751 411 683 232 68 179
15 130 12 899 2 231	2 286 2 061 225		326 049 303 203 22 846	676 568 108	343 465 318 163 25 302
42 547 29 213 13 334	1 821 1 632 189		1 001 769 232	924 830 94	45 369 31 614 13 755
20 074 17 871 2 203	8 648 8 597 51		1 064 997 67	7 927 7 893 34	29 786 27 465 2 321
3 109 2 894 215	367 363 4		229 221 8	169 167 2	3 705 3 478 227

[Jatkoa seuraavalla sivulla]

[Jatkoa]

	1	2	3	4
	Väestö ansiotoimintaa harjoittavien p ä ä toimen mukaan			
	ansiotoimintaa harjoittavia	isäntäväkensä ylläpidossa olevia kotipalvelijoita	perheenjäseniä ilman päätoiminta	yhteensä kyseiseen pääammattiin (sarakkeet 1-3) laskettuja henkilöitä
C 1 {	3 883 034 1 051 057 2 831 977	123 — 123	94 889 37 772 57 117	3 978 046 1 088 829 2 889 217
C 2 {	1 332 717 707 538 625 179	82 — 82	24 428 9 697 14 731	1 357 227 717 235 639 992
C 3 {	259 390 213 717 45 673	776 — 776	572 324 216 958 355 366	832 490 430 675 401 815
C 4 {	236 534 219 220 17 314	1 248 — 1 248	690 610 276 140 414 470	928 392 495 360 433 032
C 5 {	1 343 225 646 236 696 989	1 231 — 1 231	691 009 265 412 425 597	2 035 465 911 648 1 123 817
yhteensä { I A {	9 581 802 5 023 034 4 558 718	147 487 4 201 143 286	7 191 382 2 860 723 4 330 659	16 920 671 7 888 008 9 032 663

5	6	8	7	9
ansiotoimintaa harjoittavista (sarake 1)		yleensä harjoittavat edellisessä sarakkeessa mainittua <i>ammattialastuloimena</i>	ansiotoimintaa harjoittavista (sarake 1) omaavat sivutoimen (sivuelinkeinon) muun muassa maataloudessa	kyseistä ammattia (sarakkeet 1 + 8) harjoittavien henkilöiden kokonaismäärä
eivät omaa sivutoimintaa	omaavat sivutoimen (sivuelinkeinoammatin) yleensä			
3 741 662 980 807 2 760 855	141 372 70 250 71 122	2 951 361 589 229 2 362 132	1 239 762 477	6 834 395 1 640 286 5 194 109
1 319 072 697 078 621 994	13 645 10 460 3 185	79 539 21 914 57 625	617 599 18	1 412 256 729 452 682 804
19 108 13 104 6 004	240 282 200 613 39 669	63 962 55 512 8 450	238 219 198 884 39 335	323 352 269 229 54 123
4 670 4 001 669	231 864 215 219 16 645	6 040 5 267 773	231 719 215 096 16 623	242 574 224 487 18 087
1 317 664 632 159 685 505	25 561 14 077 11 484	116 403 52 448 63 955	936 504 432	1 459 628 698 684 760 944
8 369 589 3 982 749 4 386 840	1 212 213 1 040 335 171 878	5 493 584 2 821 910 2 671 674	538 765 474 509 64 256	15 075 386 7 844 994 7 230 392

Tässä on luultavasti virhe. *

Jakautuminen (tuhansissa), joka on otettu "Agraarikysymykseen", sivu 244¹⁰⁸

	1882	1895	1907
a) 2253		2522	2450
		+	—
c 1) 1935		1899	3883
		—	+
I (a + c 1) 4188		4421	6333
		+	+
II c 3) 866		383	259
		—	—
I + II 5054		4804	6592
		—	+
b) 47		77	76
c 2) 1589		1719	1333
c 4 ja c 5) 1374		1445	1580
III (b + c2 + c4 + c5) 3010		3241	2989
		+	—
Yhteensä	8064	8045	9581
		—	+

Samoin sivutoimi

	1882	1895	1907
a) 2120		2160	2274
c 1) 664		1061	2951
c 2) 9		60	80
b) 2			2
c 3) 64			64
c 4—5) 122			122
	351	297	188
Yhteensä	3144	3578	5493

* Tämä huomautus on lisätty myöhemmin. Se koskee alempana esitetyn taulukon niitä kahta kohtaa, jotka Lenin sitten korjasi. *Toim.*

Peltomaan jakautuminen (s. 15*).

	(ks. S. 15 *) leipäviljat (5 ensimmäistä)	α kaura ja sekavilja	β sokerijuuri- kas ja peruna	γ rehukasvit	α+β+γ	kasvikset j.n.e.	muut	Σ	peltolaidun ja kesanto	Σ
Alle 2 ha	406 973	133 419	509 662	88 655	731 736	28 664	32 860	1 200 233	23 073	1 223 306
2—20 „	4 247 815	2 100 915	1 492 917	1 104 152	4 697 884	143 485	402 499	9 491 783	586 262	10 078 045
20 ja > „	4 986 973	2 877 982	1 685 073	1 391 875	5 954 930	93 387	627 304	11 662 594	1 468 409	13 131 003
Σ	9 641 761	5 112 316	3 687 652	2 584 682	11 384 550	265 536	1 062 663	22 354 610	2 077 744	24 432 354
	niittyjä ha	reheviltä laitumia	vihannes- ja puutar- hamaa (ilman kor- istepuu- tarhoja)	viinitarhat	maatalous- maata yhteensä	vähäisem- mät syöt- tö- ja lai- dunmaat				Karjan pää- luku nauta- yksiköiksi muunnet- tuna
Alle 2 ha	312 372	12 604	147 727	35 302	1 731 311	55 674		Alle 2 ha.....		2 749 131
2—20 „	3 114 864	248 037	211 965	73 531	13 726 442	452 162		2—20 „		15 204 426
20 ja > „	2 524 394	593 165	122 024	6 535	16 377 121	553 456		20 ja > „		11 426 848
Σ =	5 951 630	853 806	481 716	115 368	31 834 874	1 061 292				29 380 405

2 524 000 ha niittyä karjan 11 427 000 päätä kohti (nautayksiköiksi muunnettuna) = 0.220**
 3 115 000 „ „ „ 15 204 000 „ „ („ „ „) = 0.204**

Johtopäätöksenä on, että karjan rehuksi (20 ja >) on *enemmän* viljoja kuin (2—20). Niittyä taas (2—20) on vajaat puolitoista kertaa enemmän (kuin 20 ja >); karjaa taas melkein 1½ kertaa.

* Ks. tätä osaa, ss. 326—327. Toim.

** Luvut 0.220 ja 0.204 tarkoittavat niittyhehtaarimäärää, mikä tulee karjan yhtä päätä kohti 20 ja siitä yli ja 2—20 ha:n talousryhmissä. Toim.

Taloudet palkkatyön käytön kannalta	(Kaikkiaan työntekijöitä yhtä taloutta kohti)	Talouksien lukumäärä	Kaikkiaan työntekijöitä
Melkein ilman palkkatyötä.....	(1—3)	3 689 289	6 539 697
Palkkatyöläiset pienenä vähemmistönä	(4—5)	856 756	3 730 716
Palkkatyöläiset enemmistönä	(6 ja >)	466 095	4 899 136
(s. 41)* Yhteensä.....		5 012 140	15 169 549
Proletaarisia ja pientalonpoikaisia	(alle 5 ha)	4 384 786	7 266 929
Keskitalonpoikaisia	(5—10 ha)	652 798	2 491 337
Suuratalonpoikaisia ja kapitalistisia	(> 10 ha)	698 498	5 411 283
Yhteensä.....		5 736 082	15 169 549

*) Laskettu työntekijäin prosenttimäärän mukaan, joka on

Kaikki yksityiskohdat *Wolfilla* "Les Engrais". Paris 1887.

Lantamäärän laskelmia koskevassa kysymyksessä tulee Bibliothèque Nationale, 8°. S. 11409), page 121—124***. sèches des fourrages) + litière (paille litière) multiplié par 1,3

idem Kraftin "Maataloussanakirjassa" 8°. S. 10575 |

J. Fritsch: "Les Engrais" (Paris 1909?; Bibliothèque 1/2 kuivaa rehuainetta (Trockensubstanz) + pehkut [Einstreu] sinkertainen määrä pehkuja ja rehuja considérés à l'état Σ (à l'état sec) kerrotaan 1,3 kgr. cheval; 1,5 boeuf de travail; [Siis Heuzèn ja Stoeckhardtin menetit lankeavat yhteen.]

* Ks. tätä osaa, s. 368. *Toim.*

** *Wolfilla* "Lannoitteet". Pariisi 1887. Kansalliskirjasto. 8°. S. 9558.

*** — *Garola*: "Lannoitteet" (Pariisi 1903.—Kansalliskirjasto. 8°. S. 11409).

**** — *Stoeckhardtin metodi*: rehu (kuivan rehuaineen paino) +

***** — *J. Fritsch*: "Lannoitteet" (Pariisi 1909?; Kansalliskirjasto: 8°.

***** — kuivana mitattuna. *Toim.*

***** — *Hra Heuzèn* mukaan. *Toim.*

***** — (kuivana) kerrotaan 1,3 kilolla hevosta kohti; 1,5 työhärkää; 2,3 leh

Likimäärin*)		Yhtä taloutta kohti tulee			Maatalouskoneiden likimääräinen*) luku	Yhtä taloutta kohti maa- talous- koneita
Maatalous- maata ha	Kaikkea karjaa nantayksiköiksi muunnettuna	työnte- kijöitä	maata	karjaa		
5 706 798	7 263 322	1.77	1.6	1.0	167 699	0.05
7 050 002	7 515 336	4.3	8.2	8.7	547 084	0.6
19 078 074	14 601 747	10.5	40.1	31.3	1 093 924	2.3
31 834 874	29 380 405	3.0	6.3	5.8	1 808 707	0.36
5 036 189	6 992 778				210 179	
4 607 090	5 141 657				398 495	
22 191 595	17 245 970				1 200 033	
31 834 874	29 380 405				1 808 707	

osoitettu s. 41* ryhmittäin kolmen kategorian osalta.

Bibliothèque Nationale 8°. S. 9558, page 100 et suivantes **.

panna merkille lähteet: *Garola*: "Engrais" (Paris 1903.—*Stoeckhardtin* metodi: fourrage (poids de matières (chevaux), 2.3 (vaches), 1.2 (moutons), 2.5 (porcs) ****.

Nationale: 8°. S. 13 195), page 98 ***** [*Wolffin* mukaan: samoin kuivana. $\Sigma \times 4$. Muiden kirjoittajien mukaan kaksec *****]. D'après M. *Heuzé* ***** , pehkujen ja rehujen 2.3 vaches; 2.5 porcs; 1.2 moutons. (Moyenne 1.8) *****

s. 100 ja seuraavat. *Toim.*

ss. 121—124. *Toim.*

pehkut (pehkuoljet) kerrottuna 1.3 (hevoset), 2.3 (lehmät), 1.2 (lampaat), 2.5 (siat). *Toim.* S. 13 195), s. 98. *Toim.*

mää; 2.5 sikaa; 1.2 lammasta kohti. (Keskimäärä 1.8). *Toim.*

maataloudessa:

Tilapäisiä työlläisiä (työntekijöitä)

perheeseen kuuluvia				palkattuja				yhteensä			
		näistä				näistä				näistä	
(α)	alle 14 vuoden	(α)	alle 14 vuoden	(α)	alle 14 vuoden	(α)	alle 14 vuoden	(α)	alle 14 vuoden	(α)	alle 14 vuoden
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
888 204				74 787				962 991			
1 011 510	55	37 062	3.6	148 781	79	1 301	0.8	1 160 291	58	38 363	3.3
612 088				122 112				734 200			
796 926	39	72 603	9.1	246 971	78	2 756	1.1	1 043 897	45	75 359	7.2
376 646				140 269				516 915			
554 367	22	91 994	16.5	280 390	68	4 713	1.7	834 757	29	96 707	11.5
221 400				137 098				358 498			
330 328	11	73 891	22.4	266 378	54	6 035	2.3	596 706	24	79 926	13.4
137 581				156 150				293 731			
199 139	14	48 687	24.4	299 165	42	9 447	3.1	498 304	23	58 134	11.6
82 948				212 578				295 526			
115 268	14	22 939	19.9	401 086	32	20 268	5.0	516 354	25	43 207	8.3
3 052				214 238				217 290			
4 092	11	222	5.4	399 325	33	36 241	9.0	403 417	32	36 463	9.0
2 321 919				1 057 232				3 379 151			
3 011 630	29	347 398	11.5	2 042 096	45	80 761	3.9	5 053 726	33	428 159	8.4

[Jatkoa seuraavalla sivulla]

[Jatkoa]

	Kaikki työntekijät yhdessä											
	perheeseen kuuluvia				palkattuja				yhteensä			
			näistä alle 14 vuoden				näistä alle 14 vuoden				näistä alle 14 vuoden	
		%	%		%	%	%		%	%	%	
Alle 0,5 ha	1 392 862 1 826 985		42 267 2,3	99 102 187 322		1 737 0,9	1 491 964 2 014 307		44 004 2,2			
0,5—2 ha	1 378 523 2 024 920		88 818 4,4	158 372 313 825		4 120 1,3	1 536 895 2 338 745		92 938 3,9			
2—5 ha	1 370 766 2 502 566		125 109 4,0	212 486 411 311		9 992 2,4	1 583 252 2 913 877		135 101 4,0			
5—10 ha	998 686 2 003 633		104 366 5,2	252 768 487 704		15 393 3,1	1 251 454 2 491 337		119 759 4,8			
10—20 ha	664 631 1 392 654		70 241 5,0	354 885 711 867		23 841 3,9	1 019 516 2 104 521		94 082 4,3			
20—100 ha	372 047 832 619		32 946 3,0	557 488 1 236 814		38 111 3,1	929 535 2 069 433		71 057 3,4			
100 ha ja >	10 020 38 231		465 1,2	499 085 1 199 098		44 231 3,7	509 105 1 237 329		44 696 3,0			
sijinä lu- vussa 200 ha ja >												
Yhteensä	6 187 535 10 621 608		464 212 4,4	2 134 186 4 547 941		137 425 3,0	8 321 721 15 169 549		601 637 3,0			
Alle 2 ha	2 771 385 3 851 905			257 474 501 147			4 353 052					
2—20	3 034 083 5 898 853			820 139 1 610 882			7 509 735					
20 ja >	382 067 870 850			1 056 573 2 435 912			3 306 762					

α = perheeseen kuuluvia työntekijöitä; β = työnvalvoja, isännöitsijöitä etc.; γ = vakinaisia renkejä ja piikoja; δ = vakinaisia päiväläisiä ja työläisiä; ϵ = tilapäistä työvoimaa.

Zahn 1 "Annalen", 1910 S. 595	Preussi					$\Sigma = 100\%$ absoluuttinen lukumäärä	Baijeri					$\Sigma = 100\%$ absoluuttinen lukumäärä
	α	β	γ	δ	ϵ		α	β	γ	δ	ϵ	
< 2 ha	88.5	0.1	1.5	0.8	9.1	2 594 470	89.3	0.1	1.9	1.0	7.7	382 369
2- 5 ha	84.5	0.1	3.2	1.2	11.0	1 497 799	89.6	0.1	3.6	1.0	5.7	461 674
5- 20 "	72.1	0.1	10.0	2.1	14.8	2 518 338	79.2	0.1	13.2	1.3	6.2	934 697
20-100 "	38.0	0.6	29.5	9.9	21.1	1 374 647	50.8	0.3	35.8	3.0	9.2	301 141
100 ja >	2.9	3.9	17.5	44.4	31.3	1 035 270	5.0	4.6	22.1	41.5	26.8	21 771
Σ	65.0	0.8	10.8	7.8	15.4	9 020 524	78.5	0.1	12.4	2.0	7.0	2 101 652
	Saksi						Württemberg					
alle 2 ha	84.8	0.3	1.4	2.1	11.3	94 372	90.9	0.1	1.2	0.8	7.0	220 355
2- 5 "	81.7	0.2	4.4	2.0	11.7	68 985	90.8	0.1	2.7	0.8	5.6	238 979
5- 20 "	69.0	0.3	19.0	2.0	8.8	166 231	77.6	0.1	12.7	1.8	7.8	236 082
20-100 "	34.1	1.6	42.4	8.3	13.3	86 601	46.8	0.8	32.5	5.1	14.8	51 785
100 ja enemmän	3.4	6.1	18.2	39.8	32.5	34 972	5.5	4.7	23.3	29.7	36.8	4 821
yhteensä	62.8	1.0	17.8	6.2	12.4	451 161	83.1	0.1	7.6	1.6	7.6	752 022
	Koko Saksi ($\Sigma = 15 169 549$ henkeä)											
		α	β	γ	δ	ϵ						
alle 2 ha	88.5	0.1	1.4	0.8	9.1							
2- 5 "	85.0	0.1	3.2	1.2	11.0							
5- 20 "	73.0	0.1	11.7	2.0	14.8							
20-100 "	40.2	0.7	30.8	8.9	21.1							
100 ja enemmän	3.1	4.1	17.4	43.1	32.3							
yhteensä	70.0	0.8	10.2	5.8	15.4							

Zahn (v. 1910, s. 567) nimittää pieniksi talonpoikaistalouksiksi 2— 5
keskisuuriksi .. 5— 20 { ha hal }
suuriksi .. 20—100

Maatalousyrittäjien omistajista heidän päätoimensa mukaan oli itsenäisiä maalaisiäntiä:

(Zahn v. 1910,
s. 567)

	1907		1895	
	absol.	%	absol.	%
alle 2 ha	449 968	13. ₃	564 077	17. ₄
2— 5	717 699	71. ₃	733 813	72. ₂
5— 20	980 145	92. ₀	906 786	90. ₈
20—100	253 877	96. ₈	270 931	96. ₂
100 ja enemmän	22 731	96. ₈	23 523	93. ₀
Yhteensä	2 424 420	42.₃	2 499 130*	45.₀

Prosenttisuhde vuoden
1906 — 1907 maksimimäärään
kesäkuun 12 pnä 1907 **)

miehiä	naisia	yleensä
60. ₁	87. ₅	76. ₈
77. ₈	81. ₆	79. ₈
76. ₃	75. ₁	75. ₇
72. ₈	70. ₉	72. ₀
86. ₃	81. ₄	84. ₂
73. ₁	80. ₃	76. ₉

) vrt. tämän vihkon s. 38, alhaalla.

**) Zahn, v. 1910, s. 568: kesäkuun 12 pnä 1907 olleen työläisten kokonaismäärän vertailu *m a k s i m i m ä ä r ä ä n*.

* Ks. tätä osaa, s. 353. Toim.

Maatalousyrittäjien omistajista heidän päätoimensa mukaan oli epäitsenäisiä

Band 211. S. 89 ("Die berufliche und soziale Gliederung") ¹⁰⁹		teollisuudessa	liikennealaksessa	kauppa- ja ravintola-alalla	palkkatyö, vaihteleva työ	Yhteensä
		Yhteensä	1907 1895	1 127 996 790 950	145 877 101 781	19 746 13 593
Alle 0,5 ha	1907	752 278	104 011	15 741	17 351	
	1895	514 840	67 632	10 493	29 078	
0,5-2 ha	1907	305 102	32 454	3 299	3 780	
	1895	227 928	27 250	2 513	6 910	
2-5 ha	1907	65 004	8 286	594	501	
	1895	44 479	6 146	472	685	
5 ha ja enemmän	1907	5 612	1 126	112	54	
	1895	3 703	753	115	64	

C 1 (perheen jäsenet) ammatteja koskevan saksalaisen tilaston tavattoman sekavuuden vuoksi on tärkeää Zahnin seuraava yksinkertainen ja selvä vertailu (s. 486), jossa kyseiseen ammattiin kuuluvat ovat "ansiotoimintaa harjoittavia, mukaan lukien heidän perheensä tointa vailla olevat jäsenet sekä kotipalvelijat".

	Ammatteja harjoittavat			miljoonaa
	v. 1882	v. 1907	Lisäys	
Itsenäiset (A mukaan lukien A 1 C 1).....	20 586 372	20 881 542	295 170	+ 0,5
Toimihenkilöt.....	829 865	3 067 649	2 237 784	2
Työläiset (C ilman A 1 C 1).....	18 398 378	28 396 761	9 998 383	10
Summa:.....	39 814 615	52 345 952	12 531 337	

Karjan rehua kos

	Oljet	Kaura, rehuheinä ja heinä			$\beta + \gamma + \delta$
	α 7 viljalajia*) ha	β kaura	γ rehuheinä	δ niityt	
Alle 0,5 ha	57 834 7	10 667	8 139 1	29 370 3	48 176 5
0,5—2 ha	482 558 25	105 499	80 516 4	283 002 14	469 017 24
2—5	1 399 976 33	371 046	262 426 5	800 045 19	1 433 517 34
5—10	2 131 422 41	624 989	381 869 7	1 056 821 20	2 063 679 40
10—20	2 817 332 45	848 223	459 857 8(1)	1 257 998 22(2)	2 566 078 44
20—100	4 504 778 59	1 384 181	720 375 9(3)	1 595 781 21(4)	3 700 337 48
100 ja >	3 360 177 89	865 713	671 500 18	928 613 25	2 465 826 65
Yhteensä	14 754 077 50	4 210 318	2 584 682 9	5 951 630 20	12 746 630 43
Alle 2 ha					
2—20 ha					
20 ha ja enemmän					

*) Kaikki 7 ensimmäistä, mukaan lukien myös kauran ja

(1) 7.9 (2) 21.6 $\Sigma = 29.5$

(3) 9.4 (4) 20.8 $\Sigma = 30.2$

* Ks. tätä osaa, ss. 326—327. Toim.

kevat tiedot:

 [alhaalla kaiken karjan 100
 päätä *kohti* nautayksiköiksi
 muunnettuna]

Laidun			$\varepsilon + \zeta + \eta$	sekaviljat + so- kerijuuri- kas + peruna	Koko rehuala $\beta + \gamma + \delta$ + sekaviljat
ε pelto- laidun	ζ rehevä laidun	η vähäinen laidun			
745	535	13 833	15 113 2	169 028	49 620 6
11 836	12 069	41 841	65 746 3	357 887	484 826 25
42 207	42 027	96 771	181 005 4	518 215	1 485 390 35
79 264	77 783	140 225	297 272 6	583 620	2 145 363 41
142 354	128 227	215 166	485 747 8	647 739	2 689 178 46
492 910	419 935	357 443	1 270 288 16	1 009 212	3 973 865 52
315 073	173 230	196 013	684 316 18	1 303 949	2 820 386 75
1 084 389	853 806	1 061 292	2 999 487 10	4 589 650	13 648 628 46
					534 446
					6 319 931
					6 794 251

sekaviljan.*

Taulukoissa sarakkeet 3 ja 4 on merkitty samoin kuin tässä, mutta tekstissä sarake 3 on ot-sikoitu: landwirtschaftlich benutzte Fläche*				
1895:	Maatalous-yrityksiä	Koko maa-ala	Maatalousmaa yhteensä (puu- ja viinitarhoineen)	peltoa, niittyä, laidunta y.m. maatalousmaata (ilman puu- ja viinitarhoja)
$\frac{1}{2}$ —1 ha	676 215	617 416	462 711	430 351
1—2 ha	707 235	1 275 786	997 803	947 796
5—10 ha	605 814	5 355 138	4 233 656	4 168 205
10—20 ha	392 990	7 182 522	5 488 219	5 436 867
Σ	5 558 317	43 284 742	32 517 941	32 062 491

100 taloutta kohti tulee maata vuokraavia talouksia		Maa-alan 100 hehtaaria kohti tulee vuokrattua maata	
1895	1882	1895	1882
51. ⁶⁶	49. ⁹⁴	24. ⁷⁹	27. ⁷¹
49. ⁵⁵	44. ⁷⁹	15. ⁹³	14. ⁶¹
35. ⁹¹	31. ⁴¹	8. ¹⁷	7. ²⁵
22. ⁶²	19. ⁰⁸	7. ³⁰	7. ⁰⁹
37. ⁵⁶	36. ⁷⁷	19. ¹⁸	22. ³⁹
46. ⁹¹	44. ⁰²	12. ³⁸	12. ⁸⁸

* — viljelty maatalousmaa. *Toim.*

1895

	Talouksia, joilla on:				Koko maa-alasta on	
	yksinomaan omaa maata	yksinomaan vuokrattua maata	enemmän kuin puolet	vähemmän vuokrattua maata	omaa maata ha	vuokrattua maata ha
Alle 2 ha	1 009 126	831 107	377 190	463 510	1 575 672	598 851
2—5	443 268	47 185	95 745	360 663	3 364 418	659 894
5—10	323 420	12 194	36 686	197 422	4 726 447	550 978
10—20	261 101	7 513	14 256	90 597	6 626 528	473 903
5—20	584 521	19 707	50 942	288 019	11 352 975	1 024 881
20—100	208 674	9 969	8 202	45 558	12 102 060	960 200
100 ja >	15 401	4 991	1 229	3 193	8 875 255	2 116 215
Σ	2 260 990	912 959	533 308	1 160 943	37 270 380	5 360 041

Mitä tulee sonstiges Landiin*, niin se on esitetty vuodelta 1895 neljänä alaosastona (Deputat-, Dienst-, Gemeinde-**, osaviljelysmaa), joita ei maksa esittää.

	%	%	%	%	%	%
Alle 2 ha	31.18	25.68	11.65	14.32	65.22	24.79
2—5	43.62	4.64	9.42	35.49	81.23	15.93
5—20	58.52	1.97	5.10	28.81	90.55	8.17
20—100	74.06	3.54	2.91	16.17	91.98	7.30
100 ja >	61.45	19.92	4.90	12.74	80.45	19.18
Σ	40.08	16.43	9.59	20.89	86.11	12.38

* — muuhun maahan. Toim.
 ** — deputaatti-, virka-, yhteisö-. Toim.

1895	A 1 Maatalous		A 2-6 Puutarhan- viljelys, kalastus y.m.		B Teollisuus		C 1-10 Kauppa		C 11-21 Liikenne ja yhteys		C 22 Ravintolanpito y.m.	
	itsenäisiä	epäitsenäisiä	itsenäisiä	epäitsenäisiä	itsenäisiä	epäitsenäisiä	itsenäisiä	epäitsenäisiä	itsenäisiä	epäitsenäisiä	itsenäisiä	epäitsenäisiä
<2 ha	564 077	689 523	24 163	52 329	534 323	742 768	105 018	12 234	23 539	94 882	41 971	772
2-5	733 813	25 212	4 578	10 602	121 263	44 479	17 315	419	6 432	6 146	16 308	53
5-20	906 786	2 066	2 286	4 476	44 204	3 588	7 519	99	2 818	729	12 715	11
20-100	270 931	148	592	194	4 320	111	787	5	197	24	1 209	—
100 ja >	23 523	88	132	4	180	4	43	—	8	—	14	—
	2 499 130	717 037	31 751	67 605	704 290	790 950	130 682	12 757	32 994	101 781	72 217	836
5-10	538 417	1 822	1 567	2 386	33 123	3 252	5 541	75	2 132	655	8 872	6
10-20	368 369	244	719	2 090	11 081	336	1 978	24	686	74	3 843	5

1895	D Vaihteleva palkkatyö	Σ Muunlaiset työt	Σ	Itsenaisia maanviljelijöitä	Itsenaisia teollisuudessa, kauppa-alalla y. m.	Palkkatyöllisiä	Erilaisia ja epämääräisiä	Yksityiskohtia A 1:stä maatalous				
								itsenäisiä		epäitsenäisiä		
								imän sivutointa	sivutoimen omaavia	isännöitsijöitä, työnvalvoja	renkejä, piikkoja	päiväläisiä, työllisiä
<2 ha	35 988	314 780	3 236 367	588 240	704 851	1 628 496	314 780	416 983	147 094	18 888	57 039	613 596
2—5	685	29 013	1 016 318	738 391	161 318	87 596	29 013	546 361	187 452	437	481	24 294
5—20	64	11 443	998 804	909 072	67 256	11 033	11 443	768 440	138 346	205	54	1 807
20—100	—	3 249	281 767	271 523	6 513	482	3 249	247 037	23 894	142	—	6
100 ja >	—	1 065	25 061	23 655	245	96	1 065	17 986	5 537	88	—	—
	36 737	359 550	5 558 317	2 530 881	940 183	1 727 703	359 550	1 996 807	502 323	19 760	57 574	639 703
5—10	52	7 914						444 417	94 000	110	45	1 667
10—20	12	3 529						324 023	44 346	95	9	140

Tarkastettu *Statistik des Deutschen Reichsin* mukaan, Bd. 112 (virheellinen pantu). Vertailun vuoksi otan tärkeimmät tiedot vuosilta 1882 ja 1895 Handwörterbuchista (1909, 3. A.), I, S. 245—246*:

		< 2 ha	2—5	5—20	20—100	100 ja >	Σ
Talouksia	1882: %	3 061 831 58.03 %	981 407 18.60 %	926 605 17.56 %	281 510 5.34 %	24 991 0.47 %	5 276 344 100 %
	1895	3 235 169 58.22	1 016 239 18.29	989 701 17.97	281 734 5.07	25 057 0.45	
Statistik des Deutschen Reichsin mukaan	1895	3 236 367 58.23	1 016 318 18.28	998 804 17.97	281 767 5.07	25 061 0.45	5 558 317 100 %
	1907:	58.9	17.5	18.6	4.6	0.4	100
Näillä	1882: %	1 825 938 5.73	3 190 203 10.01	9 158 398 28.74	9 908 170 31.09	7 286 263 24.43 %	31 868 972 100 %
	1895	1 807 870	3 285 720	9 720 935	9 868 367	7 829 007	
viljeltyä maatalousmaata	1895	5.56	10.11	29.90	30.35	24.08 %	100 %
	1895 1907	1 808 444 5.4	3 285 984 10.4	9 721 875 32.7 %	9 869 837 29.3 %	7 831 801 22.2 %	32 517 941 100 %

	1882	2 159 358	3 832 902	11 492 017	12 415 463	10 278 941	40 178 681
		5. ³⁷	9. ⁵⁴	28. ⁶⁰	30. ⁹⁰	25. ⁵⁹	100 %
maata kalkkiaan	1895	2 415 914	4 142 071	12 537 660	13 157 201	11 031 896	43 284 742
		5. ⁵⁸	9. ⁵⁷	28. ⁹⁶	30. ⁴⁰	25. ⁴⁰	100 %
	1907	5. ⁸	10. ⁰	31. ⁹	29. ³	23. ⁰	100 %

1882:			
	Talouksia	Näillä kalkkiaan maata ha	maatalous- maata
5—10	554 174	4 780 980	3 906 947
10—20	372 431	6 711 037	5 251 451

Viljelty maa-ala tärkeimpien viljelyskasvien ryhmissä (ha ja %):

(ibidem 249)

	juvä- ja palkokas- vit	juuri- kasvit	rehu- heinä	kauppa- kasvit	pelto- laidun ja kesanto
Deutsches Reich 1893:	15 992 120	4 237 661	2 519 375	261 090	2 760 347
[Handwörterbuch der Staatswissenschaften]	60.9 %	16.2 %	9.6	1.0	10.5 %

NB Vuoden 1895 tilastossa *ei ole* pelto-
tomaan (Ackerbau)
jaotusta viljojen mu-
kaan, *ei ole* erotettu
edes peltomaatakaan
landwirtschaftlich be-
nutzte Flächesta.

* — "Sosiaalipoliittisesta tietosanakirjasta" (v. 1909, 3. A.), I. ss. 245—246. Toim.

Koe järkipäisempään jaotukseen

	Talouk- sia	Työntekijöitä (12.VI.1907)			Näistä tilapäisiä työntekijöitä		
		yhteensä	perhee- seen kuuluvia	palkat- tuja	yhteensä	perhee- seen kuuluvia	palkat- tuja
Alle 0,5 ha	2 084 060	2 014 307	1 826 985	187 322	1 160 291	1 011 510	148 781
0,5-2 ha	1 294 449	2 338 745	2 024 920	313 825	1 043 897	796 926	246 971
2-5 ha	1 006 277	2 913 877	2 502 566	411 311	834 757	554 367	280 390
5-10 ha	652 798	2 491 337	2 003 633	487 704	596 706	330 328	266 878
10-20 ha	412 741	2 104 521	1 392 654	711 867	498 304	199 139	299 165
20-100 ha	262 191	2 069 433	832 619	1 236 814	516 354	115 268	401 086
100 ha ja >	23 566	1 237 329	38 231	1 199 098	403 417	4 092	399 325
Yhteensä	5 736 082	15 169 549	10 621 608	4 547 941	5 053 726	3 011 630	2 042 096
Ryhmät		Keskimäärä 1 taloutta kohti (työntekijöiden lukumäärän mukaan jaotelluista)					
< 0,5		1,3	1,2	0,1			
0,5-2		1,6	1,7	0,2			
2-5		2,9	2,5	0,4			
5-10		3,8	3,1	0,7			
10-20		5,1	3,4	1,7			
20-100		7,9	3,2	4,7			
100 ja >		52,8	1,6	50,9			
Σ		3,0	2,1	0,9			
Alle 2 ha	3 378 509	4 353 052 1 324 193	3 851 905	501 147			395 752
2-20	2 071 816	7 509 735 3 655 513	5 898 853	1 610 882			845 933
20 ja >	285 757	3 306 762 1 868 122	870 850	2 435 912			800 411

lyijykynällä = näistä miehiä **

* Käsikirjoitukseen on lisätty taulukon yläpuolelle lyijykynällä: "talouksien Σ =
** Tämä Leninin huomautus koskee alimmaisista lukuja 2. sarakkeen kolmella ensimmäisellä

alla — miesten lukumäärä.*
perustuvien taulukkojen laatimiseksi:

Taloudet niissä työskentelevien työntekijöiden kokonaismäärän mukaan

Työntekijöiden maksimimäärä	näistä tilapäisiä	1-3 työntekijää			4-5 työntekijää		
		talouksien luku	työntekijöiden luku	sama, maksimi	talouksien luku	työntekijöiden luku	sama, maksimi
2 613 590	748 064	1 451 952	1 908 576 477 726	2 352 229	19 644	82 823 34 269	93 014
3 052 997	961 223	1 100 624	1 890 699 604 490	2 477 627	81 584	346 013 151 820	396 563
3 650 514	1 017 027	736 510	1 692 687 750 403	2 218 214	222 679	948 215 449 854	1 107 537
3 210 172	985 213	308 550	799 896 401 716	1 153 062	274 771	1 190 772 590 891	1 466 802
2 860 082	1 054 726	79 796	215 288 118 100	392 231	200 753	899 958 467 410	1 239 495
2 875 384	1 207 037	11 714	31 278 19 443	75 589	57 167	262 202 150 793	441 452
1 469 685	631 681	143	273 212	3 056	158	733 500	2 377
19 732 424	6 604 971	3 689 289	6 539 697 2 372 090	8 672 008	856 756	3 730 716 1 845 537	4 747 240
			%			%	
			94. ₈			4. ₁	
			80. ₀			14. ₈	
			58. ₁			32. ₅	
			32. ₁			47. ₈	
			10. ₂			42. ₈	
			1. ₅			12. ₈	
			0. ₀			0. ₁	
5 666 587		2 552 576	3 800 275	4 829 856	101 228	428 836	489 577
9 720 768		1 124 856	2 707 871	3 763 507	698 203	3 038 945	3 813 834
4 345 069		11 857	31 551	78 645	57 325	262 935	443 829

[Jatkoa seuraavalla sivulla]

012 140'' ja ''Σ (maximum) = 19 507 799''. Toim.
älisellä rivillä alhaalta. Käsikirjoitukseen nämä luvut on kirjoitettu lyijykynällä. Toim.

[Jatkoa]

Taloudet kaikkien niissä työskentelevien työntekijäin mukaan

(absoluuttiset
luvut: s. 7) *
naisia prosen-
tuaalisesti
työntekijäin
kokonaismäärästä

	6 ja useampia työntekijöitä			työntekijäin lukumäärän mukaan jaoteltujen talouksien summa			yhteensä	perheen- jäseniä	palkattuja
	talouksien luku	työntekijäin luku	sama, maksimi	talouksien luku	työntekijäin luku	sama, maksimi			
Alle 0. ₅ ha	2 504	21 908 10 348	26 817	1 474 100	2 014 307	2 472 060	74. ₁	76. ₂	53. ₂
0. ₅ –2 ha	12 924	102 033 45 540	117 254	1 195 132	2 338 745	2 991 444	65. ₇	68. ₁	50. ₃
2–5 ha	35 669	272 975 120 368	310 602	994 858	2 913 877	3 636 353	54. ₄	54. ₇	51. ₆
5–10 ha	67 458	500 669 247 276	586 402	650 779	2 491 337	3 206 266	50. ₂	49. ₈	51. ₀
10–20 ha	131 391	989 275 499 495	1 226 351	411 940	2 104 521	2 858 077	48. ₄	46. ₃	49. ₈
20–100 ha	192 915	1 775 953 969 662	2 357 151	261 796	2 069 433	2 874 192	44. ₈	44. ₇	45. ₁
100 ha ja >	23 234	1 236 323 727 512	1 463 974	23 535	1 237 329	1 469 407	41. ₀	26. ₂	41. ₆
Yhteensä	466 095	4 899 136 2 620 201	6 088 551	5 012 140	15 169 549 6 847 828	19 507 799	54. ₆	58. ₂	46. ₀
Ryhmät		Työntekijäin % jaoteltujen työntekijäin s:sta	Työntekijäin keskimäärä 1 taloutta kohti						
< 0. ₅		1. ₁	8. ₇						
0. ₅ –2		4. ₃	7. ₀						
2–5		9. ₄	7. ₇						
5–10		20. ₁	7. ₄						
10–20		47. ₀	7. ₅						
20–100		85. ₀	9. ₂						
100 ja >		99. ₀	53. ₂						
Σ			10. ₅						
Alle 2 ha	15 428	123 941	144 071	2 669 232	4 353 052	5 463 504			
2–20	234 518	1 762 919	2 123 355	2 057 577	7 509 735	9 700 696			
20 ja >	216 149	3 012 276	3 821 125	285 331	3 306 762	4 343 599			

* Ks. tätä osaa, s. 310. Toim.

			B A I ja B A 2-6	B ja C	ss. 13-14 ** punaky- nällä merkityt	E, F, H ja K
	(s. 2)* Talouk- sista siyu- talouksia	Talouk- sien kokonais- määrä	Siinä luvussa isännistä päätoimensa mukaan			
			Itsenäi- siä maanvil- jelijöitä	Itsenäi- siä teol- lisuuden- harjoit- tajia, käsityö- läisiä, kauppiai- ta etc.	Palkka- työläisiä	Toimi- henki- löitä, erilaisia ja epä- määräi- siä
Alle 0,5 ha	1 994 894	2 084 060	97 153	363 810	1 287 312	335 785
0,5-2	925 225	1 294 449	377 762	277 735	535 480	103 472
2-5	287 372	1 006 277	723 263	151 669	104 251	27 094
5-10	63 532	652 798	590 416	46 246	9 918	6 218
10-20	21 037	412 741	391 769	14 918	3 169	2 885
20-100	7 530	262 191	254 288	5 293	583	2 027
100 ja >	456	23 566	22 772	279	154	361
Yhteensä	3 300 046	5 736 082	2 457 423	859 950	1 940 867	477 842
Alle 2 ha	2 920 119	3 378 509	474 915		1 822 792	
2-20	371 941	2 071 816	1 705 448		117 338	
20 ja >	7 986	285 757	277 060		737	

[Jatkoa seuraavalla sivulla]

 * Ks. tätä osaa, s. 302. *Toim.*

 ** Ks. tätä osaa, ss. 322-325. *Toim.*

[Jatkoa]

Maatalouskoneiden käyttö:
(alla: 100 taloutta kohti)

	(%:a talouksien lukumäärästä) Yhteensä koneita käyttävien talouksien luku		Omia koneita					(s. 21) * Yhteensä karjaa nautayksiköiksi muunnettuna	Maataloudellisten ja teollisten yritysten yhdistämistä <i>paakkia</i> (s. 12)**
			A-sarakkeiden summa	Käyttö-		Yhteensä			
				kaikkia, paitsi käsipuimakoneita ja separaattoreita	(muuta)	separaattoreita	Yhteensä		
Alle 0,5 ha	18 466 0,9%	20 660	457	444	684	1 585 0,1	826 963	2 663	
0,5-2	114 986 8,8%	129 163	2 676	10 405	10 550	23 631 1,1	1 922 168	10 110	
2-5	325 665 32,3%	379 343	15 338	116 297	53 328	184 963 18,8%	4 243 647	24 077	
5-10	419 170 64,2%	567 766	65 102	250 490	82 903	398 495 61,4	5 141 657	23 732	
10-20	353 366 85,8%	635 934	176 900	253 227	92 564	522 691 126,6	5 819 122	17 855	
20-100	243 365 92,8%	602 464	282 430	187 317	78 556	548 303 209,1	7 662 750	11 920	
100 ja >	22 957 97,4%	89 273	112 396	9 746	6 897	129 039 547,8	3 764 098	7 535	
Yhteensä	1 497 975 26,1%	2 424 603 7543	655 299	827 926	325 482	1 808 707 31,5	29 380 405	97 872	
Alle 2 ha	133 452					25 216	2 749 131	12 773	
2-20	1 098 201					1 106 148	15 204 426	65 664	
20 ja >	266 322					677 342	11 426 848	19 455	

* Ks. tätä osaa, s. 340. *Toim.*** Ks. tätä osaa, ss. 320-321. *Toim.*

Oesterreichische Statistik LXXXIII. Band, 1. Heft. *Oesterreich*. Landwirtschaftliche Betriebszählung 3. VI. 1902 *

Ks. tästä kaikesta ja selkkaperäisemmin mustasta vihkosta ¹¹⁰.

Koko valtakunnan käsittävä summa		A. Pelkkiä perhe-talouksia:		Taloudessa työskenteleviä henkilöitä:						
Tuotannollisen maa-alan suuruusluokat	Talouksien kokonaismäärä	1. työhön osallistuu vain omistaja	2. työhön osallistuu perheenjäseniä	yhteensä	a) omistajia	b) perheenjäseniä	c) toimi-henkilöitä	d) valvonta-henkilöstöä	e) palvelijoita	f) päiväläisiä
Yhteensä:	2 856 349	547 107	1 677 830	9 070 682	3 424 016	4 389 405	12 294	57 657	942 766	244 544
-0,5 ha	343 860	150 944	181 323	676 498	378 485	285 573				
0,5- 1 "	369 464	115 117	227 109	846 265	427 081	401 905				
1- 2 "	561 897	126 203	379 991	1 477 786	662 367	775 754				
2- 5 "	792 415	114 833	545 274	2 454 298	954 844	1 384 305				
5- 10 "	383 331	29 719	227 476	1 412 013	476 644					
10- 20 "	242 293	8 565	91 456	1 044 972	325 083					
20- 50 "	127 828	1 441	23 602	706 665	171 126					
50-100 "	17 372	182	1 299	126 291	17 791					
yli 100 "	17 889	103	300	325 894	10 595					

* Itävallan tilasto. LXXXIII osa, 1. vihko. *Itävalta*. Vuoden 1902 kesäkuun 3. päivän maataloustiedustelu. *Toim.*

Sivulla 22 olevan taulukon johdosta*.

Se on otettu 202. osasta, taulukko 1.

Minulla on taulukossa kaksi virhettä: sarakkeet 7 ja 8 ovat vahingossa vaihtuneet. Se ensiksi.

Edelleen, 8. sarakkeessa luvut ovat siirtyneet toiseen kohtaan**. Kumpikin virhe on merkitty.

Taulukko kuuluu I elinkeinoryhmään (toimiala A 1) = maatalous, maataloudessa pidettyjen kotieläinten kasvat-
tus, maitotalous, meijeri, maataloudellisesti harjoitettu
viinin-, hedelmän-, puutarhan-, tupakan- j.n.e. viljely (s. 5)
(toimiala A 1)

"Toimien A j.n.e. jaotuksiin (s. 4) kuuluvat:

a) itsenäiset sekä johtavat toimihenkilöt ja yrityksen muut johtajat; b) ei-johtavat toimihenkilöt, yleensä tieteellisesti, teknillisesti ja kaupallisesti sivistynyt hallinnollinen ja valvontahenkilöstö sekä kirjanpito- ja konttorihenkilökunta; c) muut apulaiset, oppilaat, tehtaiden palkkatyöläiset ja päiväläiset, mukaan luettuna teollisuudessa työskentelevät perheenjäsenet ja palvelijat" (s. 4).

"Elinkeinoryhmään I A (toimiala A 1) kuuluvat:

A 1) omistajat, yhteisomistajat; A 2) vuokraajat, perinnölliset vuokraajat; A 3) johtavat toimihenkilöt, tuotannon muut johtajat; B 1) talouden toimihenkilöt sekä myös harjoittelijat, oppilaat; B 2) valvontahenkilöstö; B 3) kirjanpito- ja konttorihenkilökunta; C 1) talon päämiehen taloudessa työskentelevät perheenjäsenet; C 2) rengit ja piit; C 3) maataloustyöläiset ja päiväläiset, jotka viljelevät omaa tai vuokrattua maata; C 4) maataloustyöläiset ja päiväläiset, jotka eivät viljele omaa eivätkä vuokrattua maata, mutta viljelevät muuta maata; C 5) maataloustyöläiset ja päiväläiset, jotka eivät viljele mitään maata" (s. 5).

En kirjoita elinkeinoryhmiä I B = puutarhanviljelys ja karjanhoito (toimialat A 2, A 3); II A metsätalous ja metsästyys (toimiala A 4) ja II B kalastus (toimialat A 5, A 6), jotka yhdessä I A:n kanssa muodostavat *toimijaotuk-*

* Ks. tätä osaa, ss. 344—347. *Toim.*

** 8. sarakkeeseen luvut olivat käsikirjoituksessa alunperin siirtyneet ryhmien 1—5 sarakkeeseen. Tässä osassa on niiden sijoitus korjattu Leninin osoituksen mukaan (ks. s. 345). *Toim.*

sen A. Tämän toimijaotuksen osalta on esitetty yhteenvedot A, B, C, mutta *ilman* A 1—3, B 1—3, C 1—5 alajaotuksia.

*Kirjoitettu syyskuussa 1910 ja
vuoden 1913 kesäkuun jälkeen*

*Julkaistu ensi kerran v. 1938
XXXI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan
